

Re. 135^g

TRACTATIO
DE
FORO
HEREDVM
COMPETENTE

ET
MORTI

JOHANNIS GOTTL. SCHWARZ.

ANNO MDCCLXXII.

IN
VINDOBONAE.

11A

TRACTATIO
DE
FORO
HEREDVM
COMPETENTE

PRAXIN
DOGMATI
CONTRARIAM SOLIDE EVVLSVRA.

A

HENR. ELIA GOTTL. SCHWABE.

EDITIO II. VBIQVE AVCTIOR ET
EMENDATIOR.

GISSAE ET LIPSIAE,
APVD IOANN. CHRIST. KRIEGER,
MDCCLXXXIV.

TRAGTATIO
DOMINI
EXPOSITIO
HERVEDAM
COMPETENTE

KOEN. FRIED.
UNIVERS.
ZU HALLE

HERR. ELIA GOTTL. SCHWARZ

EDITIO IN FINEM ACTUM ET

ERRATA

GISSAE ET LIPSIAE

ALD. IOANN. CHRIST. KRIBBER

MDCCLXXV

DOMINIS DOMINIS,
EXCELLENTISSIMO,
PERILLVSTRIBVS,
GENEROSISSIMIS, ILLVSTRIBVS,
PERDOCTISSIMO DOCTISSIMISQVE,
Serenissimi Ducis Saxo-Vinariae Regentis Con-
filiario actuali intimo et Regiminis Cancellario,
Regiminis Confiliariis intimis, Confiliario au-
lico, Regiminis Confiliario, Regimi-
nisque Adfessoribus.

*Dominis meis pergratiosis ac venera-
tissimis.*

DOMINUS DOMINIS
EXCELLENTISSIMO

PROFICIS
GENEALOGICIS

REPUBLICAE
CONSTITUTIONIS
SACRAE

DOMINUS MEIS
DOMINUS MEIS

DOMINO,

*Excellentissimo, Perillustri, Per-
doctissimoque,*

D. ACHATIO LUDOVICO
CAROLO SCHMID,

Serenissimi Ducis Saxo-Vinariae Regentis Con-
filiario actuali intimo, nec non apud Re-
gimen ducale Cancellario etc.

Domino meo gratioso ac veneratissimo.

DOMINO,

Perillustri Doctissimoque,

WILHELMO EMANVELI
GOTTLIEB. HETZER,

Serenissimi Ducis Saxo-Vinariae Regentis Consi-
liario apud Regimen ducale intimo, nec non
apud Consistorium supremum
Consiliario etc.

Domino meo veneratissimo.

DOMINO,

Perillustri, Generosissimo Doctissi-
moque,

IOHANNI FRIEDERICO
de KOPPENFELS,

Serenissimi Ducis Saxo-Vinariae Regentis Consi-
liario aq̄ud Regimen ducale intimo, nec
non Directori Comitali
Ienenfi etc.

Hereditario, Feudali et Iudiciario Domino
in Rohrbach etc.

Domino meo gratioso ac veneratissimo.

DOMINO,

Perillustri, Generosissimo Doctissimoque,

ERN. CAR. CONSTANTINO
de SCHARDT,

Serenissimi Ducis Saxo-Vinariae Regentis
Consiliiario apud Regimen ducale
intimo etc.

Domino meo gratioso ac veneratissimo.

DOMINO,

Perillustri, Pergenerosissimo

Doctissimoque,

FRANC. PAVLO CHRISTO-
PHORO LIBERO BARONI
de SECKENDORF,

Serenissimi Ducis Saxo-Vinariae Regentis Prae-
fecto Camerae Clauigero, nec non Consiliario
apud Regimen ducale aulico etc.

Hereditario, Feudali et Iudicario Domino
in Ebenet et Unteraltenbernheim etc.

Domino meo pergratioso ac venera-
tissimo.

DOMINO,

Illustri Doctissimoque,

CHRISTOPHORO GOTT-
LOBIO VOIGT,

Serenissimi Ducis Saxo - Vinariae Regentis apud
Regimen ducale Consiliario, nec

non Archiuario in-

timo etc.

Domino meo veneratissimo.

DOMINO,

*Perillustri, Generosissimo Doctissi-
moque,*

CAR. FRIEDER. WILHELMO
de MANDELSLOH,

Serenissimi Ducis Saxo-Vinariae Regentis apud
Regimen ducale Adessori, nec non Nobili
aulico etc.

Hereditario, Feudali et Iudiciario Domino
in Eckstedt etc.

Domino meo gratioso ac veneratissimo.

DOMINO,
Illustri Doctissimoque,
TRAVGOTT LEBRECHT
SCHWABE,

Serenissimi Ducis Saxo - Vinariae Regentis

apud Regimen ducale

Adessori etc.

Domino meo veneratissimo dilectissi-
moque Cognato.

DOMINI DOMINI!
EXCELLENTISSIME,
PERILLVSTRES,
GENEROSISSIMI ILLVSTRES,
PERDOCTISSIME DOCTISSIMIQUE!

Domini mei pergratiosi, ac veneratissimi!

Post ea quam libellum meum germanice, de *Succeſſione inter Virum et Vxorem etc.* compositum, inclytissimique Perilluſtris Domini Iuſtitiæ

tiae Confiliarii ducalis intimi ac Pro-
fessoris WALCHII praefatione exor-
natum, Serenissimo Duci, CARO-
LO AVGVSTO, Domino meo
gratiosissimo, Vinariae clementissime
Regenti, submisſe dedicatu rediſſem;
iam diu in animo mihi fuit, VESTRIS
PERILLVSTRIBVS ILLVSTRIBVS-
QVE NOMINIBVS proximum deuo-
tionis ponere ſimilis generis monu-
mentum: Et parum aberat, quin me-
as item germanicas *Accessiones ad Or-
thographiam Germanorum etc.* tanquam
nimirum proxime editas, propoſito
ſacrificaviſſem; niſi partim mea guſtus
de hac re paſſim ancipitis meditatio,
partim inſtituta rei ipſius nimis exi-
guae ac praeterea germanicae tantum
compositionis contemplatio pium pro-
poſitum tum diſtraxiſſet.

Post-

Posthaec quidem varias etiam Elaborationes, ad maectandum dedicatione destinatas, triste hic loci Aduocaturae meae otium iussit absolui, sicut: *Epitomen practicam de Notariis et Comitibus Palatinis etc*; *Prolusionem universi Academiae iuris etc*; *Specificationem Anti-Hommelianam (de ovo quod alterius gallina incubauerat; vbi bonus HOMMELIVS in Rhaps. obs. 546. et in Pertinenzregister Einleitung S. 17. accessionem ex gallina naturalem, nempe quasi foeturam, cum accessione specificationis artificiali pertinaciter confudit) et alias; quas nibilo tamen fecius, partim e meditatione dubitante partim cetero fato, scopo dicare impeditus sum.*

Interea, postquam sequentem *Tractationem de foro heredum competente etc.* ex fru-

frustulis eiusdem argumenti, fortasse
aeque utilis ac difficilis, quondam iam-
iam congestis, cum idiomate latino
excusam tum lectu prae illis saltem *Ac-
cessionibus etc.* commendatius compo-
sitam, secunda vice restauravi; quo
minus eandem = inprimis quod haec
etiam materiam illius *Successionis etc.*
SERENISSIMO DVCI obla-
tae aliquali cognatione iunctam attin-
git ac prosequitur = **VOBIS** Serenif-
simi locum tenentibus in memoriam
submissionis offerrem votaue red-
derem, nil amplius obstitit; praeter
quam quod iterum **BRUNNEMANNVS**
ille inclytissimus per verba, quae in
*Comment. ad Cod. Lib. I. tit. 14. ad
L. I. verb. Quodsi voluntas etc.* aliquo
quidem momento mihi occurrerunt:

„Quodsi

„ Quodsi voluntas legis sit in *Thesi*
„ dubia et obscura, consulendum
„ esse legis auctorem, Imperato-
„ rem (Principem) quodsi autem
„ in *Hypothesi* dubium, an casus
„ nempe praesens ad legem perti-
„ neat, interpretationem esse lu-
„ risconsulti et iudicis, cuius tamen
„ non esse legis mentem egredi“;

paene a toto Dedicacionis huius insti-
tuto deterrere me visus fuisset: quippe
quidem haec iuxta dicta tanti viri =
cum hac sequenti mea Tractatione le-
gem quamdam, nimirum *Legem* 19.
ff. de iudic. prolixè in *Thesi* explicando
absolui, quid? quod vobis Imperatoris
seu Principis locum tenentibus eandem
dictae legis explicationem dedicaui =
forte nimis audacter conatum esse me-
cum reputaueram.

)

At,

At, cum ipse idem BRUNNEM. cit.
loc. ad L. II. supra effatum eo usque
cum iuris auctoritate declaret: ut nem-
pe legis tantum *nouae* (quae nimirum
inueterato vsu non adhuc stabilita est,
L. II. Cod. de leg. et constitut. iunct.
L. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. ff. de
leg. senatusque consult. et long. consue-
tud.) interpretatio a Principe petenda sit
authentica, atque aliàs etiam Iurecon-
sulti ac Iudices de vero legis obscurae
sensu disputare et probabiliter et salua
potestate Principis eam interpretari va-
leant; sicut praeterea id postremum
triplex illa de interpretatione sane non
inanis doctrina, in qua *doctrinalis* aliàs
plane frustra collocata foret interpreta-
tio, summique Doctores pariter inter-
pretantes omnino forent puniendi, satis
mihi confirmat; quo multo etiam li-
berius facit stabiliens HOMMEL. in
Rhaps.

Rhaps. obs. 439. sic et me dictam *L.* 19.
ff. de iudic. hic locorum in *Thesi* doctrinaliter interpretando non esse vituperandum certe mihi persuadeo; quum partim non *nouam* praesentem, utpote quae ab *VLPIANI* iamiam temporibus vsu, quamuis vario, inualuit, interpretatus sim legem, partim non nisi exempla Doctorum frequentissima imitatus.

Quo vsque ceterum, pro exiguis subsidiis meis litterariis ex voto obtinuerim; Lectorum est iudicare: Per inscriptionem more plurium Scriptorum ignoscendo paululum fidenter (haud arroganter) Lectores allicere studui, et ut libelli interna = allegationibus non magis splendidis ornata, quam potius cuique Practico inprimis Tyroni utilissimis suffulta = illi inscriptioni respondeant vehementer saltim optarem: sin minus
atti-

attigissem; tanto magis, quibus dicaui,
Vobis id libelli periculum facientis me-
que ipsum in *Gratiam* commendatum
habuisse mihi est opus, cuius ergo
supplex dedicat

*Perillustrium, Generosissimorum,
Illustrium, Vestrorum Nominum*

Ilmenauiae

Calend. Octobr.

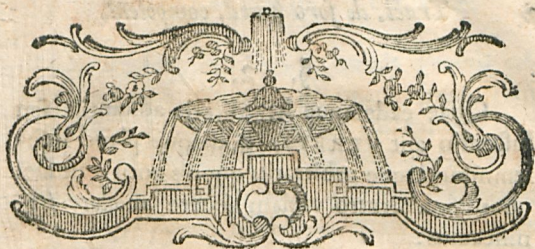
MDCCLXXXIII.

Cultor humillimus

**HENR. ELIAS GOTTLOB.
SCHWABE.**

S. I.

§. 1.

Vtrocunque modo, siue per iura successio-
nis ab intestato, siue mediante
quouis testatoris dispositione, delata
sit hereditas; prius nulla ratione (sicut pluri-
bus etiam infra verbis probabitur) debita
praestationesue a defuncto relictas praestare
oportet heredes, quam hi delatam sibi here-
ditatem certe adsumserint seu susceperint.
BOEHMER. *de Action. sect. 2. cap. 3. §. 70.*
iun&. LAVTERBACH. *Compend. ff. lib. 29. tit. 2. post quod etc.*

A

§. 2.

§. 2.

Quae eadempue hereditatis adsumtio seu
susceptio aut VERBIS, hodieque plane info-
lemnibus atque arbitrario quouis nutu gestuae,
quorum alterutro vspsiam seuere ac clare sig-
5 nificamus:

Quod delatam nobis adsumere
velimus hereditatem;

aut FACTIS, i. e. actuali adsumptione here-
ditatis eiusdemue vel minimae partis, e. g:

10 Quodsi delatae hereditatis vesti-
mento aut vtensilium quodam,
siue ad vtendum siue ad venden-
dum siue ad donandum siue ad
15 quamcunque voluntariam dispo-
sitionem, potiri, seu quodsi a-
gros locare, aedes habitare, de-
bitoribus hereditariis spatia pro-
rogare, aliudue, quod non nisi
dominum deceat, agere cona-
20 remur;

fieri lubet. Illa, verbis nimirum gestuae
facta hereditatis adsumtio, Hereditatis
Aditio, et quidem in specie (siquidem here-
ditatis

ditatis aditio, in genere, omnis generis ad-
fumptionem hereditatis denotat) haec vero,
actualis nempe hereditatis susceptio, Pro
Herede Gestio in specie nuncupari solet,
§. 7. *institut. de hered. qualitat.* Ceterum 5
pariter in specie heredum quasi cognomine
suorum Pro Herede Gestio, Hereditatis
Immixtio, heresque suos immiscere
se hereditati aliàs dicitur: Sed hodie parui fa-
cimus eiusdem generis logomachiam, propter 10
ea quod nostris temporibus Hereditatis
Immixtio heredum suorum, extraneorum
Pro Herede Gestioni, re vera effectū-
que totaliter equiparata est. HEINECC.
academische Reden lib. 2. tit. 19. §. 600. verb 15
Ferner ersehen wir auch daraus, etc. Ratione
aditionis (in genere) hereditatis per procu-
ratorem hodie licitae, *vid. HEINECC.*
citat. loc.

§. 3.

Quoniam autem vtriusque generis here- 20
ditatis adfumptio, dictaque aliàs susceptio seu
acquisitio, est quoddam, quod magis vera
animi intentione, quam apparente ver-
borum actuumve specie (qua nempe quaedam
hereditatis aditio vel pro herede gestio argui 25
possit) nititur; *L. 20. pr. ff. de acquirend.*

A 2

vel

4 *Tract. de foro hered. competenz.*

vel omittend. heredit. inde sequitur, vt, quamvis heres actu primo seu iure potentiaue talis, vt aiunt, i. e. cui hereditas quaedam, siue testato siue intestato, delata est, se pro herede
5 apparenter secundo actu gesserit, atque hereditate delata sic vere potitus videatur, eiusmodi homo neque eo magis heres actu secundo certissimus haberi possit; cum fortassis factum esse possit, vt plane ex alia ratione
10 intentioneue, ac nos apparentia gestiois docere visa (se nempe certissime pro herede gerere velle) hereditate eiusue parte fuerit potitus. *L. 20. et L. 62. ff. de acquirend. vel omittend. hereditat.* Cum tamen ex eiusmodi
15 actuali hereditatis delatae partisue eius administratione, aut si heres actu primo talis se actu specioso secundo heredem ore factoue quidem, sed non animo atque intentione, professus fuerit, praegnans hereditatis aditae vel
20 pro herede gestiois oriatur praesumptio; §. 7. *institut. de hered. qualitat.* BERGER. *Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. ib. 49. n. 2.* talem speciosum heredem causam saltem probabilem aditionis gestioisue apparentis allegare ac probare aut
25 saltem, deficiente probationis medio ordinario, suo vt plerumque fit iuramento adferere oportet. CARPZOV. *part. 3. const. 14. def. 22.* BERGER. *Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. ib. 49. n. 2.* Et tunc vt his factis causatas soluere
30 debeat tam iudiciales quam extraiudiciales extra-

traudiciales expensas, nec non hereditate ab-
stineat restituatque consumpta, necessaria mihi
videtur esse consequentia. Quo circa ille BER-
GER. *loc. citat.* sapienter monet, vt, ad eui-
tandas huiusmodi inconuenientias quilibet §
heres (potissimum suus) qui in hereditate de-
lata, vt ego opinor, vltra respectiue 9. vel 30.
diem, remaneat, aut aliàs pro herede appa-
renter se gerere coeperit, statim de causa
remanfionis et nolle se reputari heredem, pu- 10
blice protestari necessum habeat.

§. 4.

Prius itaque quam, quibus hereditas quae-
dam delata est, eam eiusue partem hi sibi aut
verbis aut factis adsumserint, ab vlllo, qui de-
functum sibi habuit obligatum, id circa in ius 15
vocari nequeunt neque debent; BOEHMER.
de Action. sect. 2. cap. 3. §. 70. LAVTFR-
BACH. *ad ff. lib. 29. tit. 2. verb. Post quod*
actu primo etc. §. 7. institut. de hered. quali-
tat. Namque nostro casu heres tanquam he- 20
res, non eo quod ei hereditas nude delata
est, sed eo quod hereditatis aditione, immix-
tione, pro herede gestione, vna cum de-
functo obligato eademque persona factus in
iure fingitur. *Nouell. 48. praefat. vid. BER-* 25
GER. Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. th. 49. II.
Quodsi itaque heres, licet actu primo, here-
dita-

ditatem alterutra ratione nondum adierit; cum defuncto necdum vna eademque factus est persona; nec potest consequenter tanquam heres vadimonium obire cogi. Attamen si
 5 nec annum illum deliberationis sibi, quod licet, heres reseruauerit, neque aliàs mentem vel adeundae vel repudiandae hereditatis aperire velit; creditor, defunctum obligatum habens, illum coram quo actio competenter
 10 instituenda iudicem:

Vt nempe hic certum tempus seu terminum adeundae, sub poena praecclusi, praefigeret heredi ancipiti;

15 communi iure post 9. Saxonico post 30. diem implorare non defenditur. *LVDWEL. Exercitat. ad institut. disputat. 9. th. 7. litt. F. L. 23. §. 1. ff. de hered. instituend.* Quum vero nudaе citationes, intimationes, resolu-
 20 tiones, communicationesque re vtique non polleant iudicata; *101. titul. Cod. comminat. epist. programm.* inde notandum venit, heredi, spatio sub poena praecclusi dato non attento, nihil eo secius, vsque dum lata desu-
 25 per fuerit sententia legitima rem iudicatam nacta, adire hereditatem licere. *MEVIVS part. 8. decis. 58.*

§. 5.

Et quondam licet sui heredes atque extranei multum ab inuicem discriminarentur, vsque eo vt suis delata hereditas necessario adeunda (quod immiscere, non adire, aliàs vocant) fuerit; illud tamen discriminis, tam in re quam in nomine, iam diu cessauit, vt sic omnes et singuli cuiusuis generis heredes in hoc hodie extranei reputentur. LVDOVIC. *ad ff. lib. 29. tit. 2 §. 1. iunct.* HEINECC. *academische Reden lib. 2. tit. 19. §. 600. verb. Ferner ersehen wir auch daraus etc.* Quae assertio insuper eo minime euellitur: quod nempe neque eo magis sui et omnes, quos his equiparandos heredes recenset SCHVLTES in *Addit. ad MODESTIN. PISTOR. part. 4. quaest. 131.* delatam hereditatem, absque praeuia aditione (minus vero extranei) ipso iure in se ipsorumque porro heredes transferrent; *vid. CARPZOV. part. 3. constit. 14. defn. 23. n. 3.* Haec enim ipso iure licita hereditatis translatio eo nititur beneficio ac proficiscitur: ne scilicet hereditas, suis quidem heredibus existentibus sed, ante hereditatis aditionem seu immixtionem, diem supremum obeuntibus aut aliàs impeditis, quo minus adeant, fisco obtingeret. CARPZOV. *part. 3. const. 14. tot. def. 23. iunct.* LVDWEL. *Exercitat. ad institut. disputat.*

disputat. 8. th. 4. litt. d. et e. Quin igitur id beneficii in alios damni casus detorqueatur, minime decet; *arg. L. 6. Cod. de legib.* inde sequitur, vt sui aequae ac ceteri omnes heredes — ante quam tanquam heredes in ius vocari queant — hereditatem delatam verbis sibi factisue adlumisse debeant. *Vid. sup. §. 1. 2.*

§. 6.

Notum est praeterea, quod iure Saxonico
 10 illa regula: hereditatem non aditam nec ad heredes transferri; auctoritate careat, sed quod potius omnis generis extranei ab intestato scilicet heredes (minus illi testamentarii vel ex testamento successuri, LVDOVIC. *ad ff. lib.*
 15 29. tit. 2. §. 6.) hereditatem semel sibi delatam, sicut sui, absque praeuia aditione aut pro herede gestione, ad ipsorum heredes ipso iure transmittant. RICHTER. *part. 1. decis.*
 67. n. 26. et LVDOVIC. *cit. loc.* Quam
 20 consuetudinem fauorabilem in genere, con-
 sequenter et extra Saxoniam, nostris temporibus obtinere testantur CHRISTIN. *volum.*
 4. *decis.* 22. n. 3. STOCKMANN. *decis.*
 131. n. 4. SCHILTER. *ad ff. exercitat.*
 25 38. §. 144. Neque eo magis hoc consequentiam aliqualem: vt nempe, heredibus in genere hereditatem ab intestato delatam ad succedentes

cedentes suos ipso iure deuoluentibus, contra illos consequenter tanquam heredes actio competeret ipso iure et absque praeuia aditione siue gestione; promere audeamus, quin omnino nosmet ipsos falleremus,

5

§. 7.

Quod attinet possessionem hereditatis, huius occasione monere mihi permiseris, quod quidem ipse BERGER. in *Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. th. 49. II.* recte aduersus CARPZOV. *part. 3. constitut. 9. def. 27. n. 6.* ROES-
LER. *de success. heredit. sect. 4. decis. 7. n. 18.* HAHN. ZOES. etc. probare studuerit: possessionem hereditatis sine corporali apprehensione actuumque exercitio, i. e. ipso iure, nunquam adipisci posse. Et quamuis hic Do-
ctorum dissensus incertitudinem gignere videatur; ille eo tamen, ut reor, facillime conciliari poterit dissensus, ut nimirum CARPZOV. eiusdemque clientum opinionem apud Saxones valere concedamus; quippe qui in pluribus etiam rebus Romanis mitiores apparent; et quoque ubi locorum sic stet consuetudo; vid. HEINECC. *academische Reden lib. 2. tit. 19. §. 600. verb. Da auch ferner in Deutschland etc.* HAHN. in *Not. ad tit. ff. de acquir. hereditat. n. 6.* ZOES. in *Commentar. ad ff. dict. tit. n. 12.* contra ut BERGERI

A 5

GERI

GERI sententiam eamque propugnantium ad
 ius civile Romanum referamus; quo omnino
 res iudicata est, quod possessio rei corporalis
 non aliter atque anima et corpore simul fus-
 5 cipi possit. *L. 3. pr. et §. 1. L. 23. pr. L. 8.
 iunct. L. 1. §. 21 non est ff. de acquirend. vel
 amittend. possession.* Vnde fit, ut, si e. g. con-
 trarium iuri Romano iure Saxonico ceteroque
 10 non praesumatur, sed semper probanda sit.
 STRYK. in *Annotat. ad LAVTERBACH.
 Compend. ff. ad praefat. pag. 2. verb. Et in
 aliis provinciis etc. vid. HEINECC. Ele-
 ment. iur. civil. edit. ESTOR. prooemium*
 15 §. 17. litt. a.

§. 8.

Postea vero quam heredes aut verbis aut fa-
 ctis delatam hereditatem susceperunt, i. e.
 in specie, aut adiuerunt hereditatem, aut pro
 heredibus se gesserunt (quae gestio, ut inci-
 20 denter moneam, in heredibus suis, liberisque
 in genere, multo facilius, quam in aliis praesu-
 matur conuenit; *vid. BERGER. Oecon. iur.
 lib. 2. tit. 4. th. 49. n. 2.*) a momento susceptio-
 nis, quod praeterea ad mortis momentum de-
 25 functi retrahitur; *arg. L. 54. ff. de acquir.
 hereditat. L. 193. ff. et L. 138. ff. de regul. iur.*
 ea quae omnia defunctus aut ipse debebat, aut
 heredes

heredes ipsius praestare legali modo iussit, praestare iure sunt regulariter constricti WERNER. *Comp. iur. lib. 2. tit. 14. §. 4. §.* quin imo inuentario quod fecisse debebant deficiente, iuris Romani heredibus ne hereditatem repudiare quidem patet, sed potius, et ultra hereditatis vires, ad assem vsque opum propriarum soluendum est. *Vid. PHILIPP. ad decis. electoral. 57. observ. 1. n. 1-7.* Quod idemque in anno deliberandi dolose elapso contingere fatur BERGER. *in Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. th. 50. n. 2.* Rigoris ratio in ficta heredum cum defuncto unitate personarum praetexta est. RICHTER. *part. 1. tot. decis. 55.* Et quamuis non nulli rationi huic eiusmodi praestandorum ex persona defuncti frequentem etiam addant rationem: cum nempe aditione vel gestione cum his, qui ex persona defuncti iure aliquid postulent, quasi contractum, postulatum illud praestandi, celebrasse per iuris fictionem heredes crederentur; SCHNEIDEWIN. *Commentar. in Institut. lib. 1. tit. 21. §. 1. n. 3.* haec tamen addita ratio omnimode hic nequit inferuire dogmati; quia ille quasi contractus in genere intuitu omnis generis praestationum hereditariarum hereditariorumue creditorum minime, vt allegatus SCHNEIDEWINVS *loc. citat.* aperuisse videtur, sed non nisi potius intuitu legatariorum et fideicommissariorum, quibus

- quibus nempe ipse defunctus nihil debebat vel ad minimum, vt in legato debiti, dotis restituendae etc. fieri potest, debebat quidem aliquid, sed quod tamen, ipsius heredes, tanquam legatum aut fideicommissum, incipere debere iussit, in iure fictus legitur. HEINECC. *Element. iur. ciuil. edit.* ESTOR. *lib. 3. tit. 28. §. 985. ** EIVSD. *Observat. ad Institut. §. 596.* Neque quidem hac ad-
- 10 dita altera ratione deriuandae inde heredum obligationis opus est, vna cum personarum ficta vnitas, ad heredes; vt debita defuncti praestent tanquam heredes, cogendos, longum sufficiat. *Vid. RICHTER. part. I. 15 dict. decis. 55. BERGER. Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. th. 49. II.*

§. 9.

Res igitur est iudicata, quod heredes, vi fictae cum defuncto vnitatis personarum, vel ex verbali vel ex actuali hereditatis ad-

20 sumptione ortae, sic etiam ad ipsius relictas obligationes non magis quam iussiones suas legales praestandas, vinculo iuris constringantur. *Vid. §. praeced. 8.* Sed quoniam praeterea magna, inter ea iamiam a defuncto

25 deberi existentia et ea ab heredibus demum, vi legalis dispositionis defuncti, deberi incipientia, scripta extat differentia; ita et nostrum

strum est, huiusce vtriusque generis obligationes in heredibus bene distinguere.

Illae obligationes, quibus defunctus iam ipse constrictus erat, in heredibus tanquam praestari debitae tantum continuantur. *L. 138. § ff. de reg. iur. et L. 2. §. 2. de V. O. non enim etc.* Consequenter et mora in soluendo defuncti ad heredes transmittatur necesse est continuanda: Etsi ceterum spatio Saxonico 30. dierum, a mortis momento defuncti computato, quo durante nimirum inviti non vocantur heredes in iudicium, priuari nequeant. **LVDOVIC.** *ad ff. lib. 29. tit. 2. §. 3. verb. Ceterum heredes etc.* **BERGER.** *Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. th. 49. n. 4.* (De arresto intra 15 30. et resp. 9. diem; *vid. BERTOCH. rubr. Arresti impositio n. 28.*) Et quamvis heredibus annus ipse deliberationis ipsorum rogatu a iudice esset concessus; quo nempe durante omnes tam futurae quam pendentes 20 iamiam actiones contra heredes quiescunt; **SVENDENDOERFER.** *ad Fibigium pag. mib. 393.* **BERGER.** *Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. th. 50. n. 1.* (De inventarii et iuratae specificationis extra quoque Saxoniam utilitate ac qualitate; *vid. LVDOVIC. ad ff. lib. 28. tit. 8. §. 1. 2. 3. 4.*) Hoc nihilo magis morae dictae praestationem atque interesse tollere is annus valet; cum heredes, adire aut se
ge-

gerere quocunque tempore exordientes, perinde ac si a mortis momento defuncti hereditate essent potiti, in iure reputentur. L. 54. ff. de acquirend. hereditat. L. 193. ff. de reg. iur. 5 *inunct.* L. 138. *ibid.*

Hae vero obligationes, quibus ipse defunctus non constrictus, suo legaliter edito iussu rogatue heredes tantum oneravit vel onerari voluit, pari quidem modo ante 9. 10 Romano, et ante 30. Saxonico iure diem ab inuitis heredibus non praestantur; quoniam heredes prius, quam exactis his spatiis, ad adeundum gerendumque minime coguntur; STRVV. *ipr. forens. lib. 2. tit. 23. §. 9.* 15 quin ne audeant quidem Saxonico iure; BERGER. *Oecon. iur. lib. 2. tit. 4. rh. 49. n. 4.* Quod etsi posterum in praxi non tam stricte habeatur; tamen eo seruire potest, vt consequenter nulla gestiois pro herede praesumtio (de qua *supr.* §. 2. et 8. consideratissima mentio facta est) intra 30. diem, iure Saxonico, perhiberi audeat: namque heres, iure Saxonico, intra 30. adire omnino vetitus, per facta sua gestiois iuri contraria (nisi post 25 30. continuando rati habeat) sibi nequit praeiudicare: Sed vt illuc revertar, respectu harum obligationum, quibus ipse defunctus non constrictus heredes constringi voluit, omnis praestationis mora ad 9. et resp. 30. diem vsque

que omnino deficit. Ratio huius est, quod in hoc altero casu, nulla vetus obligatio ad heredes transmittitur continuanda, sed plane noua a resp. 9. vel 30. demum die, per quancunque factam aditionem gestionemue, coepisse videtur; qua de re hoc casu ante ex- actum 9. vel resp. 30. diem morae praestatio non finit cogitari. §

§. 10.

Quae eademque heredum necessitas, ex aditione gestionemue (qua oritur ficta persona- rum vnitas) profecta: omnia nempe ea, quae aut ipse defunctus debebat iamiam, aut here- des nouiter debere iussit rogauitue legaliter praestare; vsque eo etiam extenditur, vt sit omnimode implenda, vel diuisa iamiam nec ne, vel quin extra territorium forum- que, quo degebat aut bona relinquebat de- functus, transportata sit hereditas: Haec enim facta diuisionis vel transportationis ex altera parte non nisi in tempore consistunt; quod (solis praescriptionum temporibus circa actiones exceptionesque exceptis) obligatio- nem semel exortam iterum tollere non potest; L. 44. §. 1. ff. de obligat. et action. Nam quod alicui deberi coepit, non tempore, sed certis modis desinit deberi. OLDENDORP. Syllog. exception. annex. Tractat. de Vsucap. et

et Praescript. pag. mib. 593. lin. 3. et altera ex parte haec facta diuisionis vel transportationis hereditatis non nisi vnilateralia heredum sunt, ex quibus ne per se quidem animus tollendi exortam obligationem apparere videtur, tantum abest, vt his factis heredum vnilateralibus consensio creditorum in sui praedictum affingi queat; qua deficiente illa grauiter discernit iuris regula: L. II. ff. de reg. iur. *Id quod nostrum est (obligatio nempe heredum erga nos exorta) sine facto nostro ad alium transferri non potest.*

Ceterum tota ab hoc diuersa est illa tam saepe quidem grauissime controuersa, sed ad huc minime funditus decisa

QVASTIO:

Num heredes, ad implendam aditione vel gestione impleri acceptam obligationem, eodem quoque foro, cui defunctus, siue ex contractu, siue ex domicilio, competenter erat subiectus, pari competentia pulsari possint actione; non obstante quod aliàs pro suis propriis personis, i. e. haud tanquam

quam heredes consideratis, plane diuerso, superiori, vel quidem extraneo, et vt ad summam reducerem, plane proprio pro suis personis vtantur foro? 5

§. II.

Quodsi heredes antea iamiam, aut ad minimum absque vlla ad additionem siue ge-
ffionem facta relatione, forum defuncti pro
suo simul proprio, i. e. cum defuncto com-
muni foro, communis fortassis domicilii 10
causa, agnoscunt competente; sicut municeps
municipis forum, sit huius heres nec ne, in
eadem qualitate ac ciuitate: quoad talem ca-
sum quaestio proposita in totum foret inanis;
quippe tali casu fori confusio oriretur, ita vt, 15
si tanquam heredes in foro defuncti actione
quodam constringerentur heredes, quale ho-
rum proprium qualeue hereditarium sit, sic
minime distinctius appareret, quia tali casu
forum domicilii defuncti simul et heredum, abs- 20
que relatione ad hereditatem, extat: ad quod
ex causa qualibet quilibet, ex rebus et
ciuilibus et criminalibus, tam personali-
bus quam realibus vocari potest. BER-
GER. *Oecon. iur. lib. 4. tit. 4. th. 1. n. 5.* 25
LVDOVIC. *ad ff. lib. 5. tit. 1. §. 13.*
STRVV. *Exercitat. 9. th. 35. vid. tamen*
B WER-

WERNHER. *Manual. ff. lib. 5. tit. 1. §. 15.*
Excepto casu, quo administrator ad rationes
reddendas conuenitur. EIVSD. Compend. iur.
lib. 4. tit. 7. §. 3. (Vbi tot. tit. 7. plures vi-
 5 *debis exceptiones) BRVNNEMANN. Com-*
mentar. ad ff. lib. 5. tit. 1. ad L. 19. n. 6. seq.
 Quoad calum arresti Saxonici; *vid. RICH-*
 THER. *Tractat. de Significat. aduerbior. litt.*
 C. 22. *Competenter. pag. mih. 119. in fin.*

- 10 Et pari modo inanis proposita foret quae-
 stio, si ea illum essem attackurus casum, quo
 heredes, aliàs quidem proprio foro vtentes,
 actione reali, tanquam possessores, ad forum
 a suo diuersum vel quidem extraneum voca-
 15 rentur; vtpote quod notorium extat, quod
 actio omnis generis realis, absque omni quali-
 tatum personarumque discrimine (salua tamen
 pro qualitate personae in subsidium emittenda
 citatione, *vid. iam. hic HOMMEL. Rbapf.*
 20 *observ. 251. n. 4.*) in foro rei sitae, sit immo-
 bilis siue mobilis, institui possit. BERGER.
citat. loc. th. 2. n. 8. 9. LVDOVIC. citat.
loc. §. 19. Vid. BOEHMER. de Act. sect. 2.
cap. 2. §. 2. litt. d.
- 25 Itidem inanis proposita quaestio foret, hic
 loci disquirendo, num heredes, nexu quodam
 cum causa vel actore existente, quo illa sic
 dicta connexitas causae oriatur, ad fo-
 rum defuncti (salua tamen iterum pro re nata
 in

in subsidium emittenda citatione) citarentur; cum ea ipsa sit notissima res, quod causas con- nexas coram vno eodemque foro ventilari sem- per licitum, plerumque necesse, sit. *Vid. BER- GER. citat. loc. n. 10. 12. 13. 14. et 15. iunct. 5*
BARBOS. Thesaur. locor. commun. Rubr. de Connexis; et Rubr. de Continentia causae. De honorariis Aduocatorum, quoad hic sermo est; vid. BOEHMER. de Action. sect. 2. cap. 11. §. 9. verb. Et quidem instituenda est in eo foro etc. 10
RIVIN. ad O. P. S. tit. II. enunc. 19. et tit. 36. enunc. 25.

Neque minus inanis quaestio foret propo- sita, dum inuestigarem, num heredes, lite inter defunctum et creditorem quolibet iudicio 15
iam iam pendente, eadem causa eodemque iudicio stare et ius accipere teneantur; quum eo casu leges expressè sanciant, vt quin imo instantia processus, i. e. prout nempe 20
causa, in iudicium deducta, quandocumque iaceat, a defuncto ad heredes cuiusuis generis (salua itidem pro re nata citatione subsidiaria) transeat et continuari debeat. *L. 34. ff. de iudic. LAVTERBACH. Compend. ff. lib. 5. tit. 1. n. 5. *. verb. Si vero acceptum fuerit etc. 25*

Multo magis tandem inanis esset proposita quaestio, si de iurisdictione spontanee prorogata, cui heredes forte sua sponte, absque vilo concurrente iuris fundamento, se sub-

mittant, disputaremus; namque quicquid Doctores solidissime hac de re propugnauerint, quos videre potes in BERTOCH, *Prompt. iur. Rubr. iurisdicct. prorog. n. 1-12.* tamen hodie
 5 in praxi semper verius est, quod ENGAV. in *Element. iur. canon. lib. 4. tit. 1. §. 10.* concinne effatur, nempe: Iurisdictionem propriam seu patrimoniam nunquam, et delegatam siue administratorem tunc demum pro
 10 rogari posse, si litigantes in eandem formam eandemque speciem consentiant. Num itaque rebus sic stantibus Renunciatio fori ordinarii, siue competentis, locum inueniat, nempe nude spontanea, i. e. nullo alio prae-
 15 vio aut concurrente iuris fundamento; e. g. contractus, cambii, criminis etc. facta renunciatio? suo cuique proprio relinquam iudicio.

Ceterum horum nullum, sed eum solummodo casum attingit controuersia

DOGMATIS:

20 Num heredes actu secundo tales, inter ceteras aditione gestioneue sibi attractas obligationes, eam quoque praestandam obligationem sibi attraxerint, vt, non ob-
 25 stante quod plane diuerso proprioque foro sint subiecti et actio con-

contra defunctum radicata (seu competens) eodem viuente nondum instituta sit, tamen, in foro defuncti domicilii aut resp. contractus, ratione causarum defunctum eiusue hereditatem tangentium, vadimonia omneque ceterum ius obire competenter teneantur?

§. 12.

Haec eademque est sententia quaestionis ad decidendum propositae vel dogmatis disquirendi: et profecto res est, sicut Practici non ignorant, in praxi aequae difficilis ac frequens, adeo ut, propter ea et diuersitatem adhuc desuper extantium opinionum Doctorum, copiosiori aut, — si censurae inuidia tantum mihi largiatur, — solidiori mea oratione illam omnino dignarer.

I. Prima opinionum Doctorum circa propositam quaestionem eo tendit: Ut omnes quidem tam actiuae quam passivae obligationes aditione gestioneue a defuncto ad heredes praestandae transeant; minus tamen inter has et iura personalissima, tanquam a transitione omnimode excepta. *L. 196. ff. de reg. iur.* Et forum cum ius eiusmodi esset personalissimum

mum (quae minor syllogismi propositio adhuc tamen probanda est) hinc sequeretur, ut forum defuncti, inter ceteras obligationes ac res, ad heredes minime gentium transeat. *Vid.*
 5 STRVV. *Syntagm. exercitat. 9. th. 36.*
 Quam igitur iuxta primam Doctorum opinionum praetenditur:

Quod forum defuncti nullo modo ad heredes transeat.

10 Qua de re venerabilis ille STRVVIVS *dict. loc. th. 43.* quin imo forum contractus defuncti in heredibus non nisi ad heredes legatarios et fideicommissarios tantum, neutiquam vero ad ceteros proprie sic dictos heredes, vult applicari.

II. *Secunda* opinionum Doctorum circa propositam quaestionem eo tendit: Ut, cum regula et suas habere possit exceptiones et talis exceptio casui praesenti adaequata in *L. 19. ff. de iudic.* reperiri clare videatur, forum quidem defuncti, tam domicilii quam contractus, ad heredes actu secundo tales aditione vel gestione factos, transeat: Verum tamen simul hi imaginantur esse iniquitatem, si forum transmissum ratione obligationum hereditariarum perpetuo in heredibus continuare deberet, ipsique sic deberent, quousque unquam

quam vllus ipfos ex hereditate habiturus fuerit obligatos, foro defuncti subiecti manere; quapropter opinari conantur, durationem eiusmodi fori transmissi vsque ad hereditatis diuisionem eiusque momentum praeterlapsum tantummodo esse restringendam. STRYK. *Annotat. ad LAVTERBACH. Compend. ff. lib. 5. tit. 1. verb. Fuerit acceptum.* LVDOVIC. *ad ff. lib. 5. tit. 1. §. 15.* Post hanc itaque secundam Doctorum opinionem (quae, 10 quod bene notandum, solidiori dogmatis disquisitione hucusque deficiente, in praxi maxime obseruata est) perhibetur:

Quod quidem forum defuncti, aditione vel gestione facta, ad 15 heredes transeat, atque hi, ratione tam personalium quam realium praestationum hereditariarum, aliàs quamuis alio priorie foro vtantur et res in iudicio defuncto adhuc viuente nondum pependerit, illud recusare nequeant; sed quod hoc idemque forum transmissum in omnibus, ante hereditatis di- 25 visionem nondum pendentibus, causis tunc iterum cesset, simul

ac hereditatem heredes sibi di-
viferint.

Vbi ceterum nec vlla inter domicilii contra-
ctusue forum fit distinctio, et consequenter
5 in genere diuisio hereditatis pro modo tol-
lendi et transmissum forum domicilii et con-
tractus ab his opinantibus videtur reputari.

III. Tertia tandem opinionum Doctorum
circa propositam quaestionem eo tendit :

10 Vt aequè quidem forum defun-
cti ad heredes actu secundo ta-
les transeat, ac autem ex altera
parte diuisio hereditatis pro
modo legitimo tollendi fori
15 transmissi minus reputari possit,
propterea quod e. g. eo casu,
quo vna tantum persona heres
est, et eo praeterea, quo here-
ditas in nominibus consistit, ipso
20 iure iamiam diuisis (*L. 4. pr. L.*
25. §. 1. *. ff. et L. 6. Cod. famil. er-
ciscund.) diuisio quaedam heredi-
tatis cogitari sicque ea pro mo-
do rationali tollendi forum re-
pu-

putari plane non possit; vt nihilo
fecius tamen eo vnico casu, quo
hereditas extra territorium fori
defuncti iamiam sit exportata,
forum defuncti transmissum in 5
heredibus iterum cessare, sum-
mae respondeat aequitati.

Interferunt rationem, quam iniquum sit, si e.
g. extraneus proculque distans heres, heredi-
tate iamiam exportata et insuper fortassis actio- 10
ne diu demum post exportationem instituta,
nunc ad forum defuncti denuo reuerti ibique
vel multo incommodo ius accipere cogeretur;
et vigilantibus praeterea iura tantum scripta
esse; L. 24. ff. *quae in fraud. creditor.* vi cu- 15
ius Brocardici actori potius, heredem ante
exportatam hereditatem citari facere, incubu-
isset: cum autem minus fecisset; ipsius haec
esset culpa: et detrimentum culpae ipsius non
nisi ipsum sentire debere, seu quod est idem, 20
damnum quod quis ex culpa sua sentiret non
sentire intelligere. L. 203. ff. *de reg. iur.*

§. 13.

Primam opinionum, quam potissimum
celeberrimus ille STRVVIVS in *Syntagm.*
exercitat. 9. th. 36. tuetur, quamque esse 25
communiorem temere tradit FLOERKIVS
B 5 in

in Annotat. ad *Syntagm. Struucian. ad exercitat. dist. 9. ibi 36. verb. Tradunt*) ad speciem quodsi intuemur: forum nempe defuncti, tanquam ius personalissimum, aditione gestioneue ad heredes plane non transire; haec prima opinionum sane iuris conuenire videtur principiis; quod eam *Leg. 196. ff. de reg. iur. verb. Priuilegia quaedam causae sunt, quaedam personae: et ideo quaedam ad heredem transmittuntur, quae causae sunt: quae personae sunt, ad heredem non transeunt*; secundam autem et tertiam relatarum opinionum, intuitu modorum quos finxerunt tollendi forum transmissum (diuisionis nempe et exportationis) sola aequitate cerebrina, niti videmus. Quin imo, ad primam hanc Struucianam opinionem suffulciendam, praeterea illam *Legem 34. ff. de iudic. verb. Si is, qui Romae iudicium acceperat, decessit; heres eius, quamuis domicilium trans mare habeat, Romae tamen defendi debet; quia succedit in eius locum, a quo heres relictus est*; referre licuerit, syllogismi inde deriuandi gratia sequentis:

- 1) Omnis heres forensis Romae defendi debet eo casu, quo defunctus Romae iudicium acceperat.
- 2) Atqui, Caius defunctus Romae iudicium non acceperat.
- 3)

3) Ergo, eius heres forensis, Titius, Romae defendi non debet.

Sicut re vera ex *dict. Leg. 34. ff. de iudic.* non nulli colligere sunt conati. *Vid. HELFELD. Jurisprud. forens. §. 515. LVDOVIC. ad §. ff. lib. 5. tit. 1. §. 15.*

§. 14.

Sed quale horrendum illud est ratiocinium; quin taceam, quod plane in forma contendat contra logices regulas, utpote quae propositionem minorem particulariter negantem, 10 simul cum maiori vniuersaliter affirmante, concurrere omnino vetant; cernimus praeterea, quod hac in *Lege 34. ff. de iudic.* tanquam tantum propiori proxime antecedentis *Legis 30. ff. dict. loc.* declaratione, ea tantummodo 15 sit sententia declaratoria:

Heredem nempe litem eodem foro, quo iam iam pendeat, eademque ratione, qua iaceat (absque vlla porro circumspectione ad fori vltiorem competentiam incompetentiamue, ad cuius alterutram quippe hic intentio principalis minime inten-

tendit) simpliciter continuare oportere. Videat. BRUNNEMANN. *Commentar. ad dict. Leg. 34. ff. de iudic.* LAVTERBACH. *Compend. ff. lib. 5. tit. 1. n. 5. ** Si vero acceptum fuerit, etiam instantia in heredem transit. STRYK. *Annotat. ad LAVTERBACH. Compend. ff. lib. 5. tit. 1. verb. Transit.*

10 Anne hinc trahenda conclusio illa contraria §. *antecedent. 13. ad n. 3)* notata: heredem, lite defuncto vivente nondum pendente, in huius foro vadimonium sistere siue ius accipere non debere?

15 Quodsi id contrarii extrahere auderemus, sequens propositio maior.

1) Nullus heres forensis Romae defendi debet eo casu, quo defunctus Romae iudicium non acceperat;

20

legi inesse debuerit, et tunc rite potest demum concludi:

2) Atqui, Caius defunctus Romae iudicium non acceperat.

3)

- 3) Ergo, eius heres forensis, Titius, Romae defendi non debet.

Verum autem ex superiori illa propositione maiori, ex *Legis 34. ff. de iudic. visceribus* formata sequenti: 5

- 1) Omnis heres forensis Romae defendi debet eo casu, quo defunctus Romae iudicium acceperat;

non nisi id ratiocinii formandum: 10

- 2) Atqui, Caius defunctus Romae iudicium acceperat.

- 3) Ergo, eius heres forensis, Titius, Romae defendi debet.

Haec igitur toto coelo diuersa res est, nihil-15
que vnquam contrariae conclusionis infert contra *Legem 19. pr. ff. de iudic.* vti STRVIVS, LVDOVICVS, HELLFELDIUS et alii praetexere conantur; id quod, cum supra allegato BRVNNEMANNO, LAV-20
TERBACHIO et STRYKIO, etiam reliquus Doctorum coetus mihi adnuendo sapienter intellexit, quamuis ceterum ex parte, vt
resp.

resp. diuisione aut exportatione hereditatis forum transmissum iterum cessaret, adferere aequi faciat; de quo *infr.* §. 21. *seqq.*

§. 15.

Hem vero! illa adducta *Lege* 34. *ff. de iudic.* sicut nunc experti sumus, hic loci nihil in ferente, altera *supr.* §. 13. adducta *Lex* 196. *ff. de reg. iur.* adhuc apparentia quadam pol-
 10 lere videtur, uti nimirum hac probatio aliqua, quod forum defuncti tanquam priuile-
 gium personalissimum ad heredes non trans-
 mitteretur, elici possit. Hac enim altera ad-
 ducta lege expresse enunciatur:

1) Priuilegia personalissima defun-
 cti ad heredes non transmitti.

15 Lubuerit inde huic propositioni, tanquam
 maiori considerandae, sequentem apponere
 minorem:

2) Atqui, forum defuncti est pri-
 uilegium personalissimum;

20 sequeretur facillima ea conclusio:

3) Ergo, forum defuncti ad here-
 des non transmittitur.

Atta-

Attamen, ne hoc diu commorer, quod hic
loci minor syllogismi probationis demum in-
digeat; siquidem non solum fori praetensa
qualitas personalissima per se vel in gene-
re, sed etiam fori praetensa qualitas persona- 5
lissima in specie vel respectu heredum
probanda iacet, et sane ex toto Corpore iu-
ris expresse probari nequit; id potius eo cer-
tius nouimus, complures etiam, in quas fo-
rum alius personae vel hominis transmitti fo- 10
leat, praeter heredes in iure notari personas:
sicut liberi parentum, maritorumque vxores,
post mortem quoque, foro vtuntur.

Atque responderint: exempla haec a re-
gula esse exceptiones, et nihilo magis forum, 15
tam in genere quam in specie, ius manere
personalissimum; sit haec responsio vt sit, nec-
dum licet probata: ad minimum ex eadem
responsione sequitur, simulata a regula dari
Exceptiones, et personas, ad quas forum 20
alius, certe nec alio atque vnitatis fictae per-
sonarum fundamento, transmitti posse; et
sic possibile saltem esse, vt, nulla lege ex-
presse refragante, his exceptis inquam here-
des quoque interesse possint personis: neque 25
minus verisimile est, vt personarum ficta
vnitas pariter inter defunctum et heredes,
atque inter parentes et liberos, fori commu-
nicationem nec non transmissionem efficere
pos-

possit; quod regula est notissima: casus, quos
 nectat rationis paritas (velut hic, ficta per-
 sonarum vnitas, quae defunctum et here-
 des aequae ac parentes et liberos notorie ne-
 5 scit) nec quoad iuris praedicata atque effe-
 ctus discernendos esse. CARPZOV. *part.*
3. const. 3. def. 34. n. 6.

§. 16.

Ecce autem! claram talem expressam, ita
 si appellare lubeat, exceptionem praecedentem
 10 ter mentionatam, in, *Leg. 19. ff. de iudic.*
verbis:

Heres absens ibi defendendus
 est, vbi defunctus debuit (*defen-*
di) et conueniendus, si ibi in-
 15 ueniatur, nulloque suo proprio
 priuilegio (*fori*) excusatur.

Hic verbis dilucidis, et absque vlla ad causam,
 vt tu forte opineris, pendentem facta restri-
 ctione, sancitum legis: vt non modo prae-
 20 sens eodemque cum defuncto loco habitans
 (quamuis ceterum proprio foro vtatur) sed et-
 iam extraneus et transmarinus heres, in foro
 defuncti, dummodo ibi inueniatur, defendi
 et conueniri possit, nulloque suo proprio foro
 25 excusetur.

Id

Id quod etiam ille RICHTERVS bene intellexit, qui quidem in *part. 1. decis. 55. n. 23.* vt et ego, iura defuncti personalissima ad heredes transire negat, et nihilo segnius in *part. 3. decis. 105. n. 23.* expresse affirmat, § eadem *Legs 19. ff. de iudic.* nixus: quod nempe heres in foro contractus defuncti (NB. vt infra §. 18. docetur, non solum in foro contractus, quemadmodum *cit. loc.* videatur, sed quoque in foro domicilii) tam veri quam quasi contractus, absque praecedente mentionata litis defuncti pendentia, competenter conueniri possit. Quibus satis apparet, forum defuncti ad heredes, absque praeiua litispendentia, transire. 15

Neque id solus citatus RICHTERVS *dict. loc.* mihi adnuit, sed idem mihi etiam adsentiunt ZANGER, *de Exception. part. 2. cap. 1. n. 113.* MARTIN. *ad O. P. S. tit. II. §. 2. n. 143.* EIVSDEM *Analect. ad Comentar. ad O. P. S. tit. II. §. 2. ad n. 143.* BERGER. *Oecon. iur. lib. 4. tit. 4. th. 3.* LAUTERBACH. *Compend. ff. lib. 5. tit. 1. n. 5. ** BRVNNEMANN. *Commentar. ad ff. lib. 5. tit. 1. ad L. 19. n. 1. 2. 3. 4. 5.* WERNHER. *Manual. ff. lib. 5. tit. 1. §. 23.* MENKEN. *Synops. ff. lib. 5. tit. 1. §. 41.* Quibus euolutis multis et alios Doctores de-

C

pre-

prehendes ibi citatos, qui vnanimiter omnes,
 contra STRVVIVM, LVDOVICVM,
 HELLFELDIVM et eiusmodi ceteros, me-
 am grauiter suffulciunt sententiam:

5 Quod nimirum forum defuncti,
 absque praeuia litis contra eum
 pendentia, ad heredes transeat.

§. 17.

Vnde patet, STRVVIVM eiusdemque
 Coopinantes *Legi 19. ff. de iudic.* iniuriam vim-
 que inferre, eandem legem (quin priorem seu
 10 loco superiorem, ex hac posteriori) *Legi 34.*
ff. de iudic. interpretari nec non restringere
 audendo, forumque non nisi praeuia lite con-
 tra defunctum iam pendente ad heredes trans-
 mitti credendo. Cernimus *Legem 19. ff. de*
 15 *iudic.* non restringere; ergo nec nos restrin-
 gere decet. CARPZOV. *part. 2. const. 15.*
def. 12. n. 2. RICHTER. *part. 1. decis. 12.*
n. 21. iunct. L. 15. §. 1. ff. ad L. Falcid. Priua-
 20 *torum cautione legibus non esse refragandum*
constitit. Ita vt Doctori vel celeberrimo abs-
 que lege loquenti, perinde ac communi Do-
 ctorum opinioni, fides haberi non debeat.
 MARTIN. *Commentar. ad O. P. S. tit. 36.*
 §. 1. n. 95. et 96. et tit. 34. §. 1. n. 66-71.

§. 18. Et quamuis *supr.* §. 16. citati RICH-
TERVS, ZANGERVS et MARTINVS
loc. citat. non nisi in forum contractus defun-
cti sermonem voluant; vnde etiam non nisi
idem, minus autem forum domicilii defuncti, 5
ad heredes absque praeuia litis pendentia trans-
mitti verisimiliter inferatur: verum tamen.

1) Ex his citatis loci RICHTERI, ZAN-
GERI et MARTINI consequentia
fori domicilii exclusiua, minime est extor- 10
quenda; cum ibidem de foro contra-
ctus defuncti sermo quidem sit occasio-
nalis, ne vocula quidem fori domicilii
excludendi mentione facta: hoc illo po-
tius simul comprehensum, regulis her- 15
meneuticis, inferendum esse reor; quo-
niam ficta personatum vnitas heredum
cum defuncto ratio est et domicilii et
contractus fori; et omnia ex eadem ra-
tione oriunda tacite pro expressis repu- 20
tanda sunt. BARBOS. *Thesaur. loc.*
commun. Rubr. expressum n. 19. CARP-
ZOV. *part. 3. const. 3. def. 34. n. 6.*
et part. 2. const. 6. def. 16. n. 11. Si-
quidem accedit, quod fori domicilii a 25
defuncto ad heredes transitio his multo
minori, quam contractus fori transmissio,
incommodo sit; quod quilibet in regula
C 2 homo,

homo, et consequenter etiam quilibet defunctus (Erblasser) plerumque vnicum modo domicilii forum, saepius autem plura contractus fora (tot nempe fora contractus, quot, NB. extra territorium fori domicilii sui, (vid. *infr.* §. 40. lit. b. β. n. 3.) contractus siue veros siue quasi contraxerit) relinquere sollet; quorum et consequenter plus est incommodi, modo hoc, modo illo, modo isto loco, tanquam foro contractus defuncti, conueniri: At vbi plus incommodi in heredem statuitur, absque dubio et rationabiliter et minus ibi admittendum erit. *Arg. L. 110. ff. de reg. iur.*

15 2) Accedit, quod *Lex 19. ff. de indic.* sit generalis et absque vlla ad nudum forum contractus loquatur restrictione, ita ut ne ex *Lege 34. ff. de indic.* quidem (vid. *supr.* 13. et 14.) neque ex *Lege 196. ff. de reg. iur.* (vid. *supr.* §. 15.) talis extorquenda sit restrictio: Vbi autem lex ipsa non restringit, ibi nec nos restringere decet. RICHTER. *ips. part. I. dec. 12. n. 21.* CARPZOV. *part. 2. const. 15. def. 12. n. 2. iunct. L. 15. §. 1. ff. ad L. Falcid.*

3) Qua

- 3) Qua eademque sermonis generalitate in-
super et ceteris *supr.* §. 15. simul allegatis
mecum conuenit Doctoribus, nempe
BERGER. *Oecon. ff. lib. 4. tit. 4. th. 3.*
LAVTERB. *Compend. ff. lib. 5. tit. 1.* 5
n. 5. *. BRVNNEM. *Commentar. ad ff.*
lib. 5. tit. 1. ad L. 19. n. 1. 2. 3. 4. 5.
WERNHER. *Manual. ff. lib. 5. tit. 1.*
§. 23. MENKEN. *Synops. ff. lib. 5. tit.*
1. §. 41. meam itaque sententiam, ge- 10
nerali sua enunciatione, grauiter satis, 01
que confirmantibus.

§. 19.

Praeterire tandem nequeo, qui, num fo-
rum defuncti ad omnes cuiuscunque generis
heredes transfret? dubitent; propterea quod 15
GLOSSATOR *ad L. 19. de iudic.* (quem
postea COVARR. GAIL. BOER. VIV.
ZOEZ. ceterique secuti, et de quorum opi-
nionem ille BRVNNEMANNVS *ad dict. L.* 02
19. ff. de iudic. n. 2. praeconari conatur: „quod 20
fit sententia receptior“;) expresse obtentat:

Quodsi heredes de communi fo-
rent priuilegio fori, c. g. Cleri
et Academici; tales in *L. 19. ff.*
de iudic. non esse comprehensos, 25
et ad eos non aliter, ac si causa,

viuente adhuc defuncto, iam
iam pependerit, forum defun-
cti transire.

5 Sed meo iudicio haec restringens GLOSSAE
sententia valde absurda est; namque

1) Haec sententia palam ortum ducit ab
ista perantiqua Chimaera, ex qua, quodsi
clerus peccatorum remittens, aut sanctus
Musarum filius, coram quolibet iudicio
10 profano conueniretur, nefas ducebatur;
vnde hodiernum, de renunciatione fori
clericorum, Doctorum altercatio (quam-
vis multo inanis, *vid. supr. §. II. in fin.*
15 *Num itaque rebus etc.*) cerni potest in
BARTH. *Dissens.* 201. et 565.

2) Clerici atque Academici tantum casu te-
nus, quo causa contra defunctum non-
dum pependerit, a *Lege 19. ff. de iudic.*
20 soluti esse dicuntur; cum tamen ex altera
parte legis ipsius ipsa generalitas non
minus hos non excipiat — quam ex
altera horum affectata prae aliis morta-
libus sanctitas, litem coram foro defuncti
25 iam iam pendentem continuando (quod
eos oportet) aequae fortassis, ac necdum
pendentem suscipiendo, violari et pro-
fanari posset —! Vnde etiam.

3) Non

- 3) Non potuit ipse BRVNNEMANNVS
loc. supr. citat. quin simul cum pluribus
emunctae naris Doctoribus statim con-
trarium eius sententiae, quam paulo ante
pro receptiori praeconari conatus erat, §
sententiam veriolem effetur.

Quo ipso, omnes sine restrictione aut excep-
tione cuiusvis generis heredes coram foro de-
functi litem necdum pendentem suscipere obli-
gatos esse, satis vt spero demonstratum ha- 10
bebis.

§. 20.

Quod itaque *Primam* supra §. 12. ci-
tatam opinionem: quod nempe forum defun-
cti nullo modo ad heredes transeat; attinet,
ex hucusque dictis satis, sicut spero, superque
apparet, eam opinionem nulla ratione esse fun- 15
datam. Ad oculos potius probaui:

Ad I. Forum defuncti, et domi-
cillii et contractus, ad heredes
cuiuslibet generis, et cuiusli-
bet fori proprii sint, lis con- 20
tra defunctum pependerit iam-
iam, nec ne, aditione aequae ac
gestione, effectiue transire et
continuari.

C 4

§. 21.

§. 21.

Secundam et *Tertiam* opinionum
supr. §. 12. Doctorum mentionatam nunc ad-
 eundo progredior. Quae ambae cum mea,
 cuius summa *praeced.* §. 20. ob oculos versa-
 5 tur, in tantum plane conueniunt: vt nimi-
 rum forum defuncti, absque vlllo discrimine,
 aditione seu gestione ad heredes transeat; in
 tantum contra id peculiare prae se ferunt: vt
 10 *Haec* forum transmissum hereditatis diui-
 sione, et *Illia* opinionum adductarum he-
 reditatis exportatione, iterum cessare
 statuatur. Vtraque haec relata opinio accurata
 iudicii trutina pariter perpendi vetatur, quin
 turpius lanx scanderet: Etenim ne apparentia
 15 quidem in vlla vnquam lege, sed tantummodo
 in vnilateralis, erga heredum nempe partem
 vergente, cerebrina nititur aequitate naturali:

Ne scilicet heredes in perpetuum,
 20 ituitu aditionis gestio-
 nisue, ad forum defuncti astricti
 vexatique manerent; aequum
 esse, vt aiunt, forum idemque
 transmissum, hereditatis diui-
 sione aut resp. exportatione, ite-
 25 rum cessare.

§. 22.

Harum opinionum fautores eo ipso quod-
dam aequi in heredum quidem fauorem sibi
excogitauerunt; sed ex creditorum parte om-
nem plane aequitatem despiciati sunt. Hem!
estne ea vere rationalis aequitas dicenda? vt
heredes, ad praesumptionem saltem aditione
vel gestione locupletiores facti, et commo-
dum hereditatis nacti, consequenter et here-
ditatis incommodum ferre obligati, L. 10.
ff. de reg. iur. iunct. L. 149. ff. ibid. atque
forum defuncti, *iuxt. §. 20. et 21.* semel
adepti, vt inquam tales heredes eiusmodi fo-
rum, ipsorum solo vnilateralis facto, diuisione
scilicet aut exportatione, in detrimentum et
incommodum creditorum non locupletiorum
(*vid. hic L. 74. et L. 155. ff. de reg. iur.*)
iterum decutere valerent? Estne ea vere ratio-
nalis aequitas, vt creditores, forte in gratias
pro longa fide defuncto habita, heredes ad
remotas terras cum diuite hereditate receden-
tes, actione sua iusta nunc tanto molestiori
persequi teneantur? Estne, dic quaeso ratio-
nalis lector! ea rationalis aequitas? Tantum
abest, vt alterutra tantum duarum relatarum
opinionum lege quadam nitatur --!

Nihilo tamen fecius, solius fori praxeos
gratia, quippe hanc *Idam* et *Illiam* relata-

rum opinionum (vt iamiam *supr.* §. 12. ad II. in *med.* dixi) feruenter vsque osculantis, haec vtraque relata opinio propiori indiget collustratione. Verum in his conatis perfici-

5 endis THOMASII illius aeterni fortuna atque auctoritate pollere mihi optarem, vt instar huius, irrationalem intuitu magorum sagarumque praxin vetustam runcantis, et ego aequae irrationalem, intuitu relatarum opinio-

10 num (de foro defuncti post iam transmissum cessaturo) radicatam praxin extirparem —!

Primo igitur, sicut conuenit instituto, *Illiam* et post demum *Illam* opinionum quaestionis tractare institui.

§. 23.

15 *Tertia* opinio eorum nempe, qui terminum cessationis fori defuncti, *iunct.* *supr.* §. 12. III. in hereditatis exportatione ponant, re vera plus verisimilitudinis, quam secunda

20 eorum nempe, qui hunc terminum cessationis in hereditatis nuda diuisione collocent, prae se fert; cum saltem nihil absurdi comprehendat. vt quidem haec secunda; ex qua, vbi vnicus tandem e. g. heres extitit, hic forum defuncti transmissum retinere debeat,

25 quia hic vnicus diuisionis termino gaudere nequit; vbi contra plures extiterint heredes, hi

hi forum defuncti transmissum, vi factae diuisionis, retorqueant, quia hi termino diuisionis gaudere queunt: cum tamen in omni disciplina considerandum sit, non quod per accidens (e. g. vel per singularitatem vel per pluralitatem personarum heredum) sed quod per se ex causis suis, i. e. hic loci, per qualitatem heredis in genere, sequitur. BARBOS. *Thesaur. loc. commun. Rubr. de Accidente, n. 1.* Tertia mentionatarum opinionum insuper id virisimilitatis ostendit vt heredibus multo etiam incommodius foret, quando, hereditate iam iam exportata, ex longa fortassis distantia foro defuncti perpetuo subiecti manere iuberentur: ius vigilantibus scriptum esse; L. 24. in fin. ff. quae in fraudem creditor. et L. 21. pr. ff. de pecul. Vnde creditorum culpam propriam esse, cur non inter terminum aditionis vel gestionis — (quo forum defuncti ad heredes transit, vid. *supr.* §. 20.) — et terminum exportationis, actione sua instituta citationem extrahissent; neque hereditatis exportationem arresti communis impositione impediissent; quod aequae poterant. MARTIN. *ad O. P. S. tit. 51. §. 1. n. 61. et 92. iunct.* STRVV. *Exercit. 9. ib. 42.* WERNHER. *Manual ff. lib. 5. tit. 1. §. 16. in fin.* RICHTER. *part. 3. decis. 105. n. 35.* quin imo intra 9. et 30. resp. diem; vid. BERTOCH. *Promptuar. iur. Rubr.*

Rubr. Arresti impositio. n. 28. Quam quodsi minus fecerint, culpam propriam, damnumque ex ea profectum et ceterum detrimentum, nemini nisi ipsis minus vigilantes creditores imputare possent. *Arg. L. 203. ff. de reg. iur.* Quid? quod praeterea liberum cui libet esset, sic et defuncto liberum fuisse, domicilium, cum eoque ipso forum domicilii, utcumque commutare; *L. 31. ff. ad municipal. et de incol.* Hermann allgemeines jurist. Lexicon Th. I. *Rubr. Domicilium voluntarium, verb. Das Domicilium wird aufgehoben* &c. n. 1. id quod consequenter et heredibus, locum defuncti tenentibus, liberum esse debere. *Arg. L. 59. ff. de reg. iur.*

§. 24.

Attamen rationes quaeque ad defendendam hanc *Illiam* opinionem proferantur plausibiles: heredes nempe forum ad se transmissum defuncti, per hereditatis exportationem, decutere posse; omnes et singulae hae rationes, post breuem modo cum iudicio et iure institutam collustrationem, tam ieiunae apparent, ut minima vi iudicii mox totaliter evanescant.

Ad rationem quaeso perpendas, quod rationalitas humana omnino postulat, non a parte

parte heredum sola aequitatis regulas prodigi,
sed et a parte creditorum defuncti (seu nunc
heredum) aequitati inferui debere. At, cre-
ditorum nec vllum quidem commodum est,
praeter quod ius suum perfectum contra de- 5
functi heredes actione prosequantur, vel po-
tius non soluti prosequi necesse habeant; cum
contra ipsi heredes multo cum maiori com-
modo veniant, diuitem hereditatem capiant,
eandem secum exportent, et nunc vt non so- 10
luti creditores ad peregrina fora se sequantur
postulent! Qua ex parte hic aequitatem iudi-
cabis quaero? Qua vlla ratione illud brocar-
dici: Vigilantibus iura scripta esse;
hic contra creditores vnquam applicatu fas 15
est? Haec enim regula ἐνεργημάτων, vbi ius
cogendi (sicut praeposito casu deberet,
quando creditores ius suum non nisi in foro
heredum proprio, post hereditatis exportation-
nem, prosequi obligati essent) efficere debeat, 20
omnino legalem eiusmodi vigilantiae obliga-
tionem praesupponit. Vbi autem locorum est
legalis istius vigilantiae obligatio ita in iure
scripta, vt creditores eo casu -- quo heredes
inter terminum aditionis seu gestions et ter- 25
minum hereditatis exportationis actione arre-
stoue in foro defuncti non prosecuti sunt --
ius eiusdem fori amitterent?

Prae-

Praeterea talis lex vel maxime iniqua foret: namquam ante additionem vel gestionem neque actio, *vid. supr. §. 1. et 4.* et quia arrestum seu sequestrum species executionis habetur; CARPZOV. *Process. tit. 21. art. 1. §. 1. et 2. n. 1-9.* tanto minus illud idemque contra heredes, ante aditionem seu gestionem, compete-
 5 bat; consequenter alterutrum non nisi spatio illo intermedio, nempe inter terminum aditionis seu gestionis -- et terminum
 10 exportationis, fieri debuisset. Nunc autem ponas casum: totam hereditatem non nisi rebus mobilibus constare; heredem extraneum ablegare mandatarium aut venire ipsum ad
 15 locum hereditatis seu domicilii defuncti; adire vel pro herede se gerere; soluere ceterum et praesentes creditores et reliquas oblationis funerisque expensas; simul totam mobilem hereditatem prius -- quam reliqui credi-
 20 tores de his factis aut morte defuncti aliquid comperierint -- bona fide, i. e. de existentia reliquorum creditorum nihil arguentem, secum exportare! Aut casum ponamus: heredem extraneum totam vendere hereditatem utcumque
 25 consistentem pro quadam extranea assignatione accepta; hic aditio seu gestio et exportatio vel quasi, sine vlllo spatio intermedio, aperte coniuncta est; venditor heres, haud emtor hereditatis, creditoribus hereditariis
 30 (exceptis tamen actionibus realibus) convenien-

niendus manet; *vid. BERTSCH. Promtuar. iur. Rubr. Hereditatis venditio n. II. et 12.* Tantum abest, vt decemplicum aliorum casuum similitum, quibus exportatio hereditatis prius fieri potest bona fide, quam creditores de morte defuncti, aut de aditione, exportationeue spatio intermedio comperiant, mentionem faciam! §

Qua vlla, dic quaeso, ratione talibus casibus possibile tantum esse potest, vt forum defuncti, *iunct. supr. §. 20.* ad heredes semel transmissum, hereditatis exportatione, cum iure et rationabilitate iterum cessare queat? Quid quod? estne iusta illa sententia, heredes iamiam hereditate, praesumptive saltem, locupletatos, aucto fori incommodo commiserandorum creditorum, magis etiam quasi locupletandi? 10 15

§. 25.

In datis eiusmodi casibus, quorum magna occurrit frequentia, appertum est, quod illa tam grauius creditoribus imputata vigilantia ne possibilis quidem exercendo sit: tantum abest, vt talis stolidi vigilantia his, sub praeiudicio fori amittendi, ab vlla vquam lege imposita sit. Et lex quaedam sine dubio extitisse debebat, si forum, aditione seu 25

seu gestione, ad heredes transmissum, NB. per factum vnilaterale et propripotentiale exportationis iterum pro lubitu cessare contenturus eras: quam enim fori transmissi
 5 cessationem arbitrariam sine lege contendere, conatum est, quod Iureconsultum erubescen-
 tem potius, quam opinione (et ficta et ini-
 qua) fidentem reddere deberet. *L. 19. Cod. de collation. L. 5. Cod. de repud. Nouell. 18.*
 10 *cap. 5. sed quia non etc.* Etenim nihil Iurecon-
 15 sulto indignius duci potest, quam opinionem absque lege contensu; quamuis pulcherrimo aequitatis cerebrinae seu arbitrariae nitore splendeat; cum nulla tam absurda reperiatur
 20 sententia, quae non reperiatur Doctorem, qui eam propugnat, et nihil tam ineptum fingi possit, quod non aliquo possit colorari commento. MARTIN. *Commentar. ad O. P. S. tit. 36. §. 1. n. 95. et 96. iunct. tit. 34. §. 1. 20 n. 66-71.*

§. 26.

25 Aequae impossibile tandem est, ut argumentum: utsi heredibus fori ad se transmissi sublatio, exportatione hereditatis, permessa esset, quoniam eodem quo defunctus vteretur iure, et hic forum vel potius domicilium, utcunque voluerit, commutare potuisset; mi-
 30 nima tantum ex parte aliquid releuare queat.
 Po-

Potuit enim pro sua quidem persona Defun-
ctus commutatione domicilii commutare
ipsum forum; *supr.* §. 23. *in fin.* sed conse-
quentia inde deducenda: vti consequenter et
heredes forum defuncti seu domicilium eius 5
commutare possent; omnino tam absurda
quam falsa est. Magis etiam concederem,
vt, cum domicilium in regula morte alicuius
extinguatur, **Hermann allgemeines**
juristisches Lexicon Th. I. Rubr. Domici- 10
cilium voluntarium, verb. Das Domicilium
wird aufgehoben *et n. 2.* consequenter
forum domicilii defuncti plane cessans in he-
redes transire nequeat: Sed postquam, *supr.*
§. 20. *et retro seq.* iam satis haec opinio re- 15
futata est; ea hic loci praetermittenda, solum-
modo absurditatem et falsitatem superioris in-
tentatae consequentiae nunc demonstrandam
habemus.

Heredes forum defuncti commutare ne- 20
queunt; partim quia eiusmodi commutatio
domicilii post mortem, vbi tale praedicatum
hominis tantum viuentis cum morte exspirat,
plane rationabiliter cogitari haud potest; par-
timque talis commutatio fori domiciliiue om- 25
nino inter facta hominis personalissima referri
debet, ita vt solus defunctus adhuc viuus in
propria persona, nec quidem per Mandatari-
um

um vel maxime specialissimi mandati, expedire valuerit; *arg. L. 20. ff. ad municipal.*

Praeterea quin imo ipse in persona defunctus non nisi solum domicilii forum, domicilii commutatione, commutare valebat; et forum contractus, cum omnibus reliquis fori generibus, e. g. ex delicto, connexitate, prorogata iurisdictione, resita (quoad a se possideatur) pendentia
 10 litis, administratione etc. ne ipse quidem viuis adhuc defunctus in persona commutare, et eiusmodi commutatione ius quoddam suis Actoribus quaesitum auferre, poterat: Quianam potestate et iure ipsum defun-
 15 ctum, eiusmodi commutationibus intentatis, antecellere flagitent heredes --?

Hi quando forum ad se *iuxta. supr. §. 20.* transmissum retinere noluerint; ehem, hereditate eademque tota (quod iure Saxonico
 20 praeter inuentarium, sola iurata specificatione, quandocunque possunt) repudiando se abdicent, consumtaque aut inuentario aut iuramento restituant; et statim etiam liberi a foro erunt transmissio!

§. 27.

Quam diu igitur heredes hereditatem aut eius aliquid vel minimum retineant; et paruum fori semel suscepti incommodum retineant aequum est; *arg. L. 10. ff. de reg. iur.*

Et quidem, vt dicta breuius repetam, 5 heredes retinere debent forum defuncti transmissum:

I. In specie.

- 1) Forum contractus defuncti; quod quia ne ipse defunctus quidem viuens, in propria persona, tollere aut commutare potuit; et consequenter heredes ipsius hac in re meliori aut fortiori iure vti nequeunt. *Arg. L. 54. 59. et 62. ff. de reg. iur.*
- 2) Forum domicilii defuncti; quod huius commutatio, tanquam factum personalissimum, non nisi in propria persona a defuncto expediri potuit; et consequenter ab heredibus, loco eius, expediri nequit. *Arg. L. 68. et 196. ff. de reg. iur.*

II. In genere.

- a) Quoniam post mortem defuncti commutatio eius fori cogitari nequit.

b) Cum lex, cessationem fori defuncti semel transmissi praeciens, deficiat.

5 c) Quandoquidem summa postulat aequitas naturalis, ut heredibus, tanquam
 10 parti locupletiori, nullo unquam unilaterali et propripotentiali facto diuisionis aut exportationis hereditatis, in praedictum et maius incommodum creditorum nulla hereditate locupletatorum, forum semel transmissum auferre seu decutere liceat.

§. 28.

Huius occasione incidenter quaerere iuuat: **Anne legem ferre possit Dominus territorialis, aut consuetudo introduci, ut defuncti**
 15 **forum in genere, aditione vel gestione iuxt. §. 20. ad heredes transmissum, — per hereditatis unilateralem, in peregrinum vel modo alium locum siue forum aliud, exportationem, — iterum cesset, quo postea creditores ad heredes in suo proprio foro conueniendum, exportata nempe hereditate, coacti essent?**

Et respondeo omnino, quod sic: Quamvis enim talis lex vel maxime iniqua foret
 25 ac dura; *vid. supr. §. 24. nihilo segnius*
 ac

obseruari deberet: cum lex vel maxime dura
atque iniqua, in casibus singularibus, se-
quenda sit. BRVNNEMANN. *Comment.*
in Cod. lib. 1. tit. 14. ad L. 1. Vel si verba le-
gis etc. Aequali autem vi cum legibus CON- 5
suetudo est. OLDENDORP. *Sylog. ex-*
ception. forens. Exceptio iuris, pag. mih. 95.
lin. 13 - 17. Et in Addition. ibid. ad lin. 14.
Quamuis aequalis haec vis consuetudinis cum
legibus non nisi intuitu Interpretationis 10
interpretatiuae sic dictae, secus interpre-
tationis extensivae, intelligenda sit; siquidem
consuetudo, sicut lex quaevis statutaria, stri-
ctae tantum interpretationis est. ECKOLT.
Tractat. compend. ff. lib. 1. tit. 3. §. 28. Ce- 15
terum consuetudo etiam in eo a legibus di-
versa est, quod ne tanquam possibile quidem
cogitari possit, ut consuetudo simul etiam ad
praeterita facta, vel res eiusmodi, iudicando
applicari queat: contra omnino lex scripta 20
certo respectu ad facta vel res praeteritas et
praesentes, si nimirum de hoc expresse
disponat, applicari potest. *L. 7. Cod. de leg.*
et constitution.

Ponamus igitur, pro nata praesenti de 25
foro heredum materia, casum: Quemdam
hodie mortuum esse, qui quosdam vel ta-
les omnes suos heredes reliquerit, qui aliàs
foro

foro proprio, i. e. a foro defuncti plene diverso, vtuntur: ad tales heredes forum defuncti, aditione seu gestione (*vid. supr. §. 20.*) transiisse; quod, per se seu rebus iam stantibus, vnilateralis facti exportationis hereditatis (*vid. supr. §. 24 - 27.*) tolli non potest: sed cras, seu perendie, siue quocumque postero tempore, legem rogari, vt heredes hereditate exportata non amplius in foro transmissio defuncti, — sed in proprio tantum ipsorum foro, — conuenirentur; expressis aditis verbis: vt etiam ii omnes heredes, qui ante huius legis publicationem hereditatem quamdam adiissent aut se pro heredibus gessissent, eadem lege iudicarentur.

Quo in casu, *iuxt. L. 7. Cod. de leg. et constitution.* minime dubitandum est, quin et tales heredes, qui ante legem latam hereditate iam iam potiundo ius passiuum, in foro defuncti conueniri, susceperant (*vid. supr. §. 20. et 27. et infr. §. 29.*) nunc non amplius, hereditate exportata, in foro defuncti conueniri queant. Non obstante ceterum creditorum obiectione euentuali: Vt si sibi illud iuris actiui iam iam quaesiti, heredes nempe in foro defuncti conuenire quiuissent, a domino territoriali auferri nequeat; *arg. L. 11. L. 74.*

L. 74. et L. 75. ff. de reg. iur. CARPZOV.
part. 3. const. 4. def. 41. n. 8. IDEM part.
2. const. 22. def. 10. n. 4. propterea quod cum
lex expresse fanciuit, vt etiam ii heredes,
qui ante legem rogatam hereditate quadam
aditione vel gestione potiti, eadem lege iu-
dicarentur; tum quia ceterum ius quoddam,
quod quidem contra alterum non nisi ex le-
gibus communibus positiuis (sicut praesenti
quaestione, Creditores contra Heredes) asse-
quitur, proprie locutu non prius ius quae-
situm appellari potest, quam id iuris ex ta-
libus legibus competentis quisquis vere sibi
vfu adpropriauerit, i. e. pro casu dato, ante
legem publicatam Creditores contra Heredes
in foro defuncti, actione per libelli oblatio-
nem mota, citationem vere emissam curau-
erint. Arg. ips. CARPZOV. part. 2. const.
22. tot. def. 10. Cui accedit, quod leges non
ad singularium personarum sed publicum bo-
num dirigi conueniat; L. 8. ff. de leg. et quod
princeps leges non nisi ratione sufficiente tu-
lisse praesumatur, ita vt, in casu necessitatis,
ius quin imo quaesitum cuiilibet auferre omni-
no valeat. LVDWEL. Exercitat. ad Institut. 25
disputat. 1. th. 13. lit. d. Extra casum neces-
sitaris etc. iunct. BRVNEMANN. Com-
mentar. in Cod. lib. 1. tit. 14. ad L. 1. verb.
Observanda lex, quamuis dura.

§. 29.

Sed cur diutius morar? Cum eiusmodi lex dura atque iniqua, similisue consuetudo vniformis probata haudquaquam existat, vi cuius nempe creditores, exportata hereditate, nec in foro donicillii neque contractus defuncti conuenire debeant; tanto itaque magis rationes meae *supr.* §. 24 - 27. adductae stabiliunt:

Ad III. Forum defuncti, aditione
 10 aut gestione, *iuxt.* §. 20. ad heredes transmissum, per vnilaterale factum exportationis hereditatis non cessare, nec creditores vi huius facti, heredes ad
 15 ipsorum forum proprium actione persequi, moleste obligari posse.

§. 30.

Secunda Doctorum, cuius *supr.* §. 12. 21. et 22. mentionem feci, opinio hic loci, prout *supr.* §. 22. *in fin.* praedixi, tertium et postremum Tractationis obiectum est. Haec quidem *Ida* cum sententia mea *supr.* §. 20. contracta, sicut et cum *Illia* *supr.* §. 12. allata et hucusque tractata opinione,
 in

in tantum pariter conuenit: vt scilicet forum defuncti, absque vilo discrimine, per aditionem seu gestionem ad heredes transeat. Sed contra in tantum id praecipui habet; vt forum scilicet defuncti transmissum hereditatis diuisione iterum cessare perhibeat. 5

Simulata huius arbitrii ratio *supr.* §. 21. *in fin.* iam iam allata est; vbi videre velis hanc *Idam* aequae minus, ac modo tractatu dimissam *Illtiam* opinionem, aliqua lege aut probata in vniuersum consuetudine, — sed potius sola vnilateraliter (ex parte nempe hereditum) ficta aequitate, — niti. 10

Verum autem ipsa mens sana, sine longae probationis ope, contra hanc opinionem loquitur: Si enim praecudicium illud Doctorum quorundam, hancce opinionem tuentium, paululum modo, suavis Lector! seponere velis; tunc sine dubio tibi in oculos incidet, quod ratio, cur post aliquos forum defuncti hereditatis exportatione cessaret, multo etiam fortior et rationabilior sit, quam haec, cur nuda hereditatis diuisione cessaret. *Vid. supr.* §. 23. Postquam vero satis, vt opinor, *supr.* §. 24 - 29. iam iam demonstratum est: quod ne hereditatis exportatione quidem (quae tamen in regula hereditatis) 15
D 5 dita- 25

ditatis diuisionem demum sequitur atque hac
 pinguior est) forum ad heredes transmissum
 defuncti cesset; tantum abest, vt heredibus,
 nuda et arbitraria hereditatis diuisione, fo-
 5 rum ad se transmissum defuncti sua sponte
 tollere liceat! Omnes enim rationes, quae in
dict. §. 24 - 29. adductae contra opinionem
 (sit venia verbo) Exportariorum inter-
 uerunt, aequae saltem, nedum multo fortius,
 10 contra opinionem Diuisionariorum aperte
 militant. Repetas quaeso ac reputes tecum,
 absque vlllo tamen perditio Doctorum quo-
 rumdam praeiudicio repletus: breuitatis stu-
 dio illuc conferam.

§. 31.

15 Quae si cui tamen necdum satis illuxe-
 rint; tantum saltem mihi largiatur: quod fo-
 rum defuncti, etiam sine praeuia litis contra
 defunctum pendentia, adicione aut gestione
 ad heredes transeat. *Vid. supr.* 20. *et retro*
 20 §. §. Huic adde casum admodum frequen-
 tem: quod tota in paucis tantum Mobilibus
 ad legatarium pertinentibus, — ceteroquin
 non nisi in Nominibus ad heredes spectanti-
 bus, — consistat hereditas. Quo casu he-
 25 reditatis diuisio nulla est; cum nomina ipso
 iure iamiam diuisa sint. *L. 4. pr. L. 25. §. 1.*
 *. *ff. famil. erciscund. et L. 6. Cod. famil. er-*
ciscund.

eiscund. Quando, dic quaeso, nunc forum
aditione aut gestione transmissum cessato? In
hoc casu hereditatis diuisio nulla existit; con-
sequenter et fori cessatio nulla; porroque pa-
riter tali casu heredes foro defuncti ad se §
translato subiecti maneant sequitur: minus
autem, iuxta Diuisionariorum opinionem, eo
casu, quo forsitan effoetus agerulus, ruino-
sa domicula, aut siuile quoddam diuidendum
hereditati ineffet, quibus nempe diuisis forum 10
transmissum cessaret!

Aut alter ponatur casus, multo etiam fre-
quentior: vnicam tantum personam heredem
esse. Quo casu, cum vnica non diuidat,
hereditatis diuisio nulla est; consequenter et 15
vnicus heres foro defuncti translato subiectus
maneant sequitur: minus autem eo, vt volunt,
casu, quo plures personae heredes diuidentes
adescent, quibus nempe diuidentibus forum
transmissum iterum cessaret! O, trux quale 20
absurdum --! *Add. supr. §. 23. verb. Cum
tamen in omni disciplina etc.*

Ita et hic, intuitu allatae *Idae* Docto-
rum opinionis, absque longiori disputatione
de hoc ridiculo fori defuncti tollendi modo 25
facienda, luculenter nunc demonstrauiſſe mihi
videor:

Ad

Ad II. Forum defuncti, aditione aut gestione ad heredes, *iuxt.* §. 20. transmissum, per vnilaterale factum diuisionis hereditatis pariter non cessare; nec creditores vi huius facti, heredes ad ipsorum forum proprium actione persequi, moleste obligari posse.

§. 32.

10 Quibus nunc peractis hic quaestio occurrere potest: Quando aliasnam, quam diuisione aut exportatione hereditatis, tempus veniat, vt forum defuncti ad heredes translatum tandem cesset?

15 Quis vero sibi ipse ad motam quaestionem respondere valebit, vbi rem arctius consideraturus facile reperiet: quod, cum nulum huius cessationis tempus in iure specialiter definitum sit, id non nisi praescriptum
 20 Praescriptionis tempus esse possit, quo et aliae actiones iuraque agendi excipienduae cessare consuecant: cum tempus (excepto praescriptionum tempore) neque constituere neque tollere obligationem possit. *L. 44. §. 1.*
 25 *ff. de obligat. et action.* OLDENDORP.
Syllog.

Sylog. except. iunct. Tractat. de usucap. et
praescription. pag. mih. 593. lin. 3. Idque non
sine ratione: nam ex supra deductis satis ap-
paret, quod forum defuncti ad heredes trans-
missum non aliter, ac ipsorum proprium fo-
rum, intuitu obligationum hereditariarum
considerandum sit: Sicut igitur heredum pro-
prium forum (sola domicilii, quod, NB. in
propria persona, viuentes mutare possunt,
mutatione excepta) intuitu propriarum obli-
gationum, non prius finem habet, quam, --
saluis praeter tempus ceteris legalibus tollen-
di modis, -- actionibus competentibus rite
praescriptum sit; sic et forum defuncti ad se
transmissum intuitu obligationum hereditaria-
rum non prius, quam actionibus ex talibus
obligationibus oriundis praescriptum sit, finem
habere potest: tantoque id magis in heredi-
bus, quippe quidem qui proprium ipsorum
forum domicilii, per mutationem domicilii
personalissimam, -- minus autem forum, siue
sit contractus siue domicilii, seu domicilium
iamiam mortui, vtpote ratione immobilitatis
post defuncti mortem mortuo ipsi simile, --
mutare ac tollere valent; praeter casum ta-
men expresse exceptum, quo hereditatem re-
pudient. *Vid. supr. §. 26.*

§. 33.

Quaestio coniuncta est: Num praescriptio actionum, ex obligationibus hereditatis contra heredes competentium, a tempore aditionis seu gestionis, aliove tempore, computandum sit?

Et aequè facile atque ad illam praecedentem responsum est quaestionem, sequenti facta tantummodo distinctione: An scilicet eiusmodi actiones contra ipsum defunctum (ex sua ipsius nempe, si adhuc viueret, obligatione oriundae) competant, vel num arbitraria defuncti dispositione, e. g. in legatis ac fideicommissis, vi nempe aditionis seu gestionis contra heredes competere demum coeperint.

Altero casu, quo scilicet actiones ex defuncti iam iam obligatione profiscuntur, verba legis 2. §. 2. ff. de verbor. obligat. Non enim ex persona heredum conditio obligationis immutatur; tam clara sunt, vt immediate inde sequatur: praescriptionem actionis non ab aditione gestioneue demum, sed statim iam tum ab incipiente ipsa actione illoque tempore computandam esse. Qui enim in ius dominiumue alterius, vti heres in defuncti, succedit, iure eius debet vti, L. 177. ff. de reg.

reg. iur. Ex qua eademque ratione etiam
WERNHER. *tom. 1. part. 2. obseruat.* 399.
BRVNNEMANN. *Commentar. ad ff. lib.*
41. *tit. 5. ad L. 3. n. 4.* ECKOLT. *ad ff.*
lib. 41. tit. 3. §. 17. et ceteri recte in genere 5
probant: vsucapionem aut praescriptionem
non ab heredibus demum existentibus, sed ab
ipsa defuncti obligatione computari debere.
Ceterum de hic loci occurrente et scitu ma-
xime necessaria bonae malaeque fidei 10
materia ceterisque praescriptionum rebus scitu
necessariis optime habet ECKOLT. *cit. loc.*
§. 13. et 21. Quam diu itaque actio contra
defunctum, hic si vixisset, competiisset, tam
diu quoque contra heredes duret necesse est; 15
ita tamen, vt computatio temporis, ab orta
ipsa actione facienda, in heredibus non nisi
continuata ducatur; hi hereditate statim a
morte defuncti, sin diu demum post (quod
vnus eiusdemque hic facit) potiti fuerint. 20
Arg. L. 193. ff. de reg. iur.

Altero autem casu, vbi nimirum actiones
non ex defuncti iamiam obligatione, sed eius
demum arbitraria dispositione, per aditionem
gestionemue, in heredibus existeri coeperunt; 25
res per se loquitur, nullam continuationem
actionum a defuncto ductam cogitari posse,
et consequenter hoc casu tempus praescriptio-
nis

nis non nisi a termino aditionis gessionisue esse computandum.

§. 34.

Summa consequentiae hucusque super foro heredum competente dictorum est, ut forum defuncti

Ad I. Non solum, aditione hereditatis gessionisue pro herede, absque discrimine ad heredes transeat, *vid. supr. §. 1-20.*

10 *Ad II.* Sed etiam nec hereditatis diuisione, *vid. supr. §. 30. et 31.*

Ad III. Neque hereditatis exportatione iterum cessare possit, *vid. supr. §. 21-29.*

15 sed ut potius illud idemque forum defuncti, ad heredes semel transmissum, in regula non nisi praescriptione actionum ipsarum cessare queat, *vid. supr. §. 32. et 33.*

20 Verum tamen haec omnia hac ex Tractatione mea discere quid forsitan cupienti plane insufficientia visa fuerint, sin minus fenestram ad

ad ea omnia rite applicanda simul patefacere: sine quo nihil tota Tractatio prodesset.

§. 35.

Generalem legem generaliter et sine restrictione interpretandam esse, est res notissima ac pulcherrime scripta in RICHTER, 5 *Tractat. de significat. adverb. Generaliter pag. mih. 296. verb. Deinde in iure etc.* Neque vero minus restrictio in lege deprehensa negligi debet. RICHTER. *citat. loc.* At, his positis positionibus nixi contemplamur, quod 10 in *Lege 19. ff. de iudic.* — qua lege tota de foro heredum competente nostra Tractatio nititur — sequens expressa scripta sit

RESTRICTIO:

Heredum non nisi in casu, quo in 15 foro defuncti, i. e. in eodem iurisdictionis territorio, inveniatur, ibi conveniri posse. *L. dict. 19. ff. de iudic. verb. Si ibi inveniatur.* 20

Quodsi igitur iuxta eius legis forique competentis heredum facienda est applicatio; simul et hanc legalem restrictionem ob oculos versantem observare debemus: quod nempe heredes coram foro defuncti, si ibi, i. e. in territorio eiusdem fori seu iurisdictionis, non 25 reperiuntur, pariter conveniri nequeant. 30

E

§. 36.

§. 36.

Quae tamen legis restrictio minus sic sumi debet, vti perpetuo seu continenter in territorio fori defuncti reperiri deberent heredes, e. g. domicilium ibi vel saltem habitationem
 5 habere, vt ibi conuenirentur: Namque ea interpretatio partim contraria legis contextui (cum de absentibus heredibus, eoque ipso consequenter non perpetuo praesentibus aut domicilium habitationemue ibi habentibus;
 10 sit loquela) partim vsui loquendi aduersa esset; cum vox, inueniri, proprie et ordinarie de iis tantum personis dici soleat, quae perpetuo eodem loco non commorantur: sed
 15 potius interpretatio ita facienda est rationalissima, sicut contextus verbaque *Legis 19. ff. de iudic.* aperte desiderant:

Vt nempe absentes, alias proprio foro vtentes, heredes eo tantum casu coram foro defuncti
 20 conueniri possent, quando ibi, i. e. in illo territorio, inuenirentur.

§. 37.

Dicta lex hic expressam, inter praesentes et absentes heredes, sistit distinctionem; cuius distinctionis ratio manifeste nulla
 25 alia

alia est, atque ea: quoniam iudex extra iurisdictionis suae fines, praeter alienae iurisdictionis turbationem, neminem vsquam in regula coram se citare potest nec debet. *RI-VIN. ad O. P. S. tit. 4. enunc. 34.*

§

Alio ceterum modo absentes in doctrina de Praescriptionibus et Usucapionibus, alii absentes hic in tractatione de Foro dicuntur. Illic ratio distinctionis inter absentiam et praesentiam in praesumptione resp. ignorantiae et scientiae posita est: vnde ibi ii dicuntur absentes, qui in eadem prouincia, in qua cuiusdam rei praescribatur, non perpetuo praesentes sunt; *vid. LVDWEL. Exercitat. ad Instit. disput. 6. th. 5. lit. f. Absens autem hic dicitur etc.* Vbi autem tempus eiusmodi absentiae et quomodo duplicari solet, *vid. HEINECC. Institut. Edit. Esfor. lib. 2. tit. 6. §. 445. ** Hic autem, in materia nempe de foro, ratio differentiae resp. absentiae et praesentiae in occasione idonea, exteris alienisue heredibus citationem in territorio defuncti fori insinuandi, posita est; id quod contextus ipse manifeste cognoscendum aperit in *Leg. 19. ff. de iudic.*

25

§. 38.

Difficilior ea videtur differentia segreganda: Num naturalis seu corporalis aut ciuiliis hic fit subintelligenda praesentia?

Tanti refert differentia: Si ponatur, vt in
 5 *L. 19. ff. de iudic.* sub voce, inueniatur, ciuiliis praesentia desideretur; tunc omnes ii heredes, qui quidem naturaliter adsunt, sed proprio et quidem priuilegiato foro vtuntur, e. g. ministri principis, clerici, aduocati etc.
 10 quamuis naturaliter adessent, nec tamen in foro defuncti conueniendi forent; cum eo ipso, a suae habitationis iurisdictione liberati aliaque priuilegiati, pro ciuilitate absentibus reputari debeant, licet tali loco domum in-
 15 habitarent bonaque cetera immobilia dominice possiderent. *Arg. L. 17. §. 5. et §. 13. ff. ad municipal. MEVIVS ad ius Lubec. lib. 1. tit. 2. n. 65 et 66. IDEM lib. 1. tit. 2. art. 2. n. 34 - 38.* Si autem ponatur, vt in *L. 19. ff. de iudic.* sub voce, inueniatur, nuda
 20 naturalis seu corporalis, absque villa alia circumspectione aut distinctione, desideretur praesentia; tunc etiam naturaliter praesentes, quamuis simul ciuilitate absentes aut foro pri-
 25 uilegiati, ceterique omnes - dummodo corporaliter adsunt - coram foro defuncti rite conueniri possunt heredes.

Sed

Sed palam est, quod in *dict. Leg.* 19. ff. *de iudic.* sub voce, inueniatur, solummodo naturalis seu corporalis subintelligatur praesentia: Namque vox, inuenire, post communem loquendi usum, non nisi naturalem seu corporalem praesentiam in aliquo loco existentiamque significat. Et si ipsum legis allatae contextum contemplemur; hic pariter manifeste, de naturali tantum praesentia nos docet. Ceterum in genere de praesentia in foro contractus conueniendorum, *vid.* BERGER. *Oecon. iur. lib. 4. tit. 4. th. 2. n. 1. at Canonico et hodierno iure etc.* BECHMANN. *Commentar. ad ff. volum. 1. part. 1. exercit. II. obseru. 14.* WERNHER. *Manual. ff. lib. 5. tit. 1. §. 16.* LAVTERBACH. *Compend. ff. lib. 5. tit. 1. pag. mih, 102. In hoc foro etc.* In specie *vid. DD. alleg. §. 8. seq.*

§. 39.

Quamuis autem ex hucusque dictis luculenter appareat: quod heredes cuiusvis generis absentes, perpetuo nec ne in foro defuncti praesentes morati fuerint, ibi conueniri queant; nihilo secius non quaelibet heredum corporalis praesentia in foro defuncti, ad eos ibi illico conueniendos citandosque, sufficit: Quodsi enim heres absens in territorio fori defuncti corporaliter quidem inueniretur, sed

e. g. sine mora reuenteretur; tali casu eiusmodi perbreuis in foro defuncti heredis absentis commoratio insufficientis, vt inuento heredi illico insinuetur citatio, in iure reputatur;

5 ZANGER. *de Except. part. 2. cap. 1. n. 124.*

Quae tamen restrictio solum ad forum contractus, non ad forum domicilii, apud interpretes restricta legitur; ZANGER. *loc. citat.* eam ob causam fortassis, quoniam de-

10 fundus ipse, cuius locum nunc heredes tenent, pariter in foro contractus conueniri aut citari non poterat, in casu quo statim reuenteretur; ZANGER. *loc. citat. n. 126.* fidem NB. debiti a creditore adeptus. ZANGER. *loc. citat.*

15 *loc. n. 127.* Quodsi viator etc. WERNHER. *Manual. ff. lib. 5. tit. 1. §. 17. n. 2.*

Consequenter plane aliter res, de praesentia eiusque diurnitate ceteraque qualitate, sese habeat necesse est, si

- 20 1) Defunctus in foro contractus a creditore suo fidem non obtinuerit; aut
- 2) Non tam protinus loco contractus recesserit; aut
- 25 3) Nequaquam de foro contractus, sed potius de foro domicilii defuncti, sit loquela.

Sequen-

Sequentibus paginis rem istam propius
percontari stubebo.

§. 40.

Ad istam vero rem propius percontandam,
cum tam indefinita mutilataque in libris hic
et illic tantum dispersa reperiatur, multis in- 5
termixtis falsis; ad bene notandum ante omnia
id quilibet sibi magno opere inculcet quaeso:

Quod heredes loco defuncti suc-
cedant (*L. 54. 59. et 62. ff. de reg.
iur.*) et consequenter sub iisdem, 10
nullisque aliis conditionibus et
circumstantiis, atque ipse de-
functus poterat, in foro de-
functi conueniri queant.

Hac praemissa propositione semper ob ocu- 15
los versante nixi duos nunc ponamus casus
sequentes:

I. Vtrum heredes in foro contra-
ctus (NB. sub contractu quoque quasi
contractus et omnis obligatio, ubicun- 20
que aliquis obligetur, quamuis non ex
causa crediti debeatur, subintelligitur,
*L. 20. ff. de iudic. RICHTER, part. 3.
decis. 105. n. 23. in fin.*) defuncti?

E 4

II. An

II. An in foro domicilii eius conueniri dicantur siue debeant?

Ad I. Ratione fori contractus monendum est: quod heredes, per aditionem hereditatis seu pro herede gestionem, duplex fori contractus genus adipisci possint:

a) Alterum genus, quo defunctus ipse uti plane nequibat, sed quod aditione seu gestione demum de novo in heredibus oritur. Id fori non aliis, ac legatariis et fideicommissariis, in heredes utendum competit; *vid. STRVV. Exercit. 9. th. 43.* Vbi sequentia obseruanda, ita

cc) Vt heredes conueniendi absentes in loco contractus (quis iste intuitu legatariorum et fideicommissorum sic? *vid. STRVV. citat. loc.*) corporaliter praesentes esse debeant, eo tempore, quo sibi citatio insinuanda; *arg. L. 19. ff. de iudic. iunct. supr. §. 38. in fin. allegat. DD.* quia insinuatio citationis in alio alieno territorio, praeter iurisdictionis turbationem, fieri nequit;

quit; RIVIN. *ad O. P. S. tit. 4. enunc. 34.* quamvis vterque iudex ac iurisdictionis vtriusque territorium sub vno eodemque domino territoriali essent; ZANGER. *de Exception. part. 2. cap. 1. n. 169. vid. hic HOMMEL. Rbapf. Vol. I. Observat. 251. n. 4.* Et citatio subsidialis ad primum terminum fori contractus hodie extra vsum est. BRVNNEMANN. *Commentar. ad ff. lib. 5. tit. 1. ad L. 19. n. 18. in fin. STRVV. Exercitat. 9. th. 42.*

Vide tamen hic casus exceptos, quibus hodiernum quis ad forum contractus absens subsidiarie citari potest, in BRVNNEM. *loc. citat. n. 16. iunct. WERNHER. in Manual. ff. lib. 5. tit. 1. §. 15. Excepto casu etc. CARPZOV. Process. tit. 3. art. 2. n. 22. 27. et 28. BARTH. Dissens. in prax. 784. n. 4. ad WERNHER. citat. vid. quoque RIVIN. ad O. P. S. tit. II. enunc. 9.* Hic autem loci, intuitu nempe exceptionum, quibus quis absens ad forum contractus subsidiarie citari possit, necessario

cessariò vid. ZANGER. *de Exception. part. 2. cap. 1. n. 179. seq. n. 181. seq. n. 188. seq. n. 195. seq.*

- §   β) Vt haec praesentia corporalis, aliàs absentis heredis, suscipiendae alicuius expeditionis gratia esse debeat. LVDOVIC. *ad ff. lib. §. tit. 1. §. 17. iunct. BRVNNEM. citat. loc. n. 14.* Si enim heres ad locum contractus quidem venerit, sed non expeditionis cuiusdam gratia, e. g. tantum per locum transferit, aut prandium vel coenam, hospitiumue nocturnum tantum sumferit; talis perbreuis, vel potius nulli expeditioni destinatus, nudus transitus ad legalem citationis insinuationem, posito casu, non sufficit. BECHMANN. *Commentar. ad ff. volum. 1. part. 1. exercit. II. observ. 14.* CARPZOV. *Process. tit. 1. art. 2. n. 19. et 20. iunct. ZANGER. de Exception. part. 2. cap. 1. n. 126.* Existens expeditio tamen a praesentis deprehensi heredis arbitrio dependisse debet, et minime a fortiori alia directione: qua de re e. g.

e. g. heredi transeunti, qui loco contractus morbo adfectus et consequenter inuitus diu ibi detineatur, aut heredi ad testandum eo vocato, vel tanquam militum con- 5
quisitor aut legatus etc. misso, in-
uito citatio in loco contractus,
ad fundandum iurisdictionem, mi-
nime obtrudenda est; ZANGER.
de Exception. citat. loc. n. 127. 10
quod ipsum tamen intellige etc. Et
cum arresta species executionis sint,
CARPZOV. *Process. tit. 21. art.*
1. §. 1. et 2. n. 1. usque 9. RI-
VIN. *ad O. P. S. tit. 51. enunc.* 15
2. tanto minus posito casu ar-
restum seu sequestratio concedi de-
bet: Quamuis alias, praeter da-
tos casus, privilegium de non
euocando seu reuocandi do- 20
mum, a foro contractus haudqua-
quam liberet. STRVV. *Exercit.*
9. th. 42. in fin.

γ) Vt, in casu, quo heredes absens
in loco contractus ad accipiendam 25
citationem ne se exhiberet, ope-
ram forte dederit, sed tamen ta-
bernarn, pergulam, armariam,
officinam conductam habuerit, aut
alia

- alia bona ibi possederit immobilia,
tunc haec tam diu, vsque dum se
iurisdictioni fori contractus submis-
sum veniat, adque ius accipien-
dum se obliget, arresto seu seque-
stro detineri iure queant. STRVV.
cit. loc. WERNHER. *Manual.*
ff. lib. 5. tit. 1. §. 16. in fin. RICH-
TER. part. 3. decis. 105. n. 35.
10 Sicut etiam tali casu simpliciter in
subsidium (seposito nempe arre-
sto) citari posse absentem conten-
dit BRVNNEMANN. *Commen-
tar. ad ff. lib. 5. tit. 1. ad L. 19.*
15 n. 16. (4.) Cui adde BARTH.
Dissens. in prax. 784. n. 4. Reli-
quos casus, quibus quis hodie-
num absens ad forum contractus
subsidiarie citari potest *vid. supr.*
20 *ad litt. c) citat. DD. in fine.*

- b) Alterum genus fori contractus est,
quo ipse defunctus iamiam utebatur,
et quod ab heredibus tantum, per
aditionem gestionemue susceptum,
25 continuatur; *vid. supr. §. 20. in fin.*
et §. 9. Huius generis fori contra-
ctus tota eadem ratio ac conditio est,
atque illius modo tractatu dimissi *ad*
litt. a) sub c) β) γ) praeterquam
quod

quod hic *ad litt. b.* non nulla notatu digna superaccedant, velut:

α) Oriebatur *ad litt. a)* forum contractus (proprie, non defuncti, sed heredum) tantummodo ex quasi contractu hereditatis aditionis. Hic autem *ad litt. b)* forum contractus ex eodem quasi contractu quidem cooritur, sed tamen non nisi respectu obligationis ad heredes relatae; cum per se et respectu defuncti ante aditionem seu gestionem iam iam extitit. Vnde venit, ut hic *ad litt. b)* forum contractus (proprie forum defuncti contractus) non quasi contractibus solum, sed veris etiam et in regula quibusuis ceteris obligationibus defuncti oriatur seu niti possit. *Arg. L. 20. ff. de iudic. RICHTER. citat. part. 3. decis. 105. n. 23. in fin.*

β) Quis locus contractus, respectu fori contractus *ad litt. a)* iudicandus et quotuplex iste sit? id iam iam *supr. ad a)* citat. STRVV. *Exercit. 9. tb. 43.* clare explicat euoluendus, Hic vero *ad litt. b)* ad

ad duas potissimum circumstantias respiciendum est:

- 5 1) Ante omnia is respiciendus locus, quo contractus exitum, finem, implementum adipisci debeat, i. e. vbi traditio seu quaelibet praestatio facti aut rei (si scilicet eiusmodi in quaestionem veniat) vel vbi solutio;
- 10 in sensu latissimo sumenda (si nimirum haec in quaestionem veniat) fieri debeat. Quodsi autem horum neutrum, ne per praesumptiones quidem, posset cognosci; tunc demum
- 15 2) Id respiciendum est, quo loco vtriusque partis consensus coniunctus est, e. g. vbi litterae acceptae, sicque ibidem contractus celebratus esse censetur.
- 20

Ex quibus duabus circumstantiis, successiue sumtis, semper locus quis sit contractus certe cognosci potest.

25 *Vid. STRVV. citat. Exercitat. 9. ib. 40. et 41. LVDOV. ad ff. lib. 5. tit. 1. §. 16. iunct. ad n. 2. RIVIN. ad O. P. S. tit. 11. enunc. 10. LYNKER. decis. 1002. Duabus his circumstantiis ego tertiam addo,*

3) Vt

3) Vt caueas, ne locum contractus cum foro contractus confundas, quandoquidem forum contractus semper quidem, in sensu iuridico, locum contractus — minus autem vice versa — semper denotare potest: Sic e. g. homo quidam Ilmenauiae habitans, sed forum domicilii sui, tanquam privilegiatum, apud Regimen Vinariae sortiens, quamuis hic Ilmenauiae contractum celebrauerit, tamen non hic tanquam in loco contractus, sed omnino Vinariae in foro domicilii, conueniri debet. Quo inde sequitur, vt, in collisione loci contractus cum foro domicilii, tunc actio, — nisi aliud expresse et rite conuentum fit, — non in loco tanquam aliàs foro contractus, sed solummodo in foro domicilii institui debeat.

Ceterum, an quis in persona, aut per mandatarium particularem (minus generalem) vel per institorem, hodie factorem dictum, alicubi contraxerit, nullius refert momenti. BRVNNEMANN.
Commentar. ad ff. lib. 5. tit. 1. ad L. 19. §. 24. et 25. γ) Fo-

- 7) Forum contractus in totum, ergo et defuncti forum contractus ad heredes transiens, cessat vel potius existere plane non incipit:
- 5 1) Si aliud inter contrahentes expresse conuentum; aut
- 2) Si non ad implendum, sed rescindendum contractum seu obligationem, agitur; et
- 10 3) Si quis cum aduena statim discessuro, NB. fide de pretio habita,
- (secus igitur, fide non habita; ubi quin imo contra tales debitores, tanquam fugitivos, sequestrum conceditur; velut plerumque inter caupones et hospites etc.)
- 15 obligationem qualemcunque contraxerit. *Ad h. n. 1) 2) 3) vid. LAVTERBACH. Compend. ff. lib. 5. tit. 1. pag. mih. 102. verb. Cessat etc. WERNHER. Manual. ff. lib. 5. tit. 1. §. 17. BERGER. Oecon. iur. lib. 4. tit. 4. th. 2. n. 2.*
- 20
- 25 4) Si de constituto, absque tamen loco solutionis adiecto, aut de dote

dote accepta, quaestio emergit.

STRVV. *Exercitat. 9. th. 44. iunct.*

th. 41.

Ad II. Ratione fori domicilii defuncti tanta non dantur momenta difficultatesque, 5
quanta ratione fori contractus *Ad I.* dabantur: sequentes §. §. testabuntur.

§. 41.

In casu, quo heredes in foro domicilii defuncti conuenturi sumus, hi pariter quidem corporaliter praesentes esse debent, vt iis 10
citatio, ad fundandam iurisdictionem, insinuari queat; partim quia *Lex 19. ff. de iudic.*
in genere, et sine restrictione ad forum modo contractus, de absentium heredum praesentia loquitur; quae legis generalitas sequenda; 15
RICHTER. *de Significat. adverb. Generalizer pag. mib. 296. verb. Deinde in iure etc.*
partim quia et iudex ex aliis territoriis, praeter turbationem alienae iurisdictionis, neminem citare valet; RIVIN. *ad O. P. S. tit. 4. 20*
enunc. 34. licet vterque iudex ac iurisdictionis territorium sub vno eodemque Domino territoriali essent; ZANGER. *de Exception. part. 2. cap. 1. n. 169. vid. tam. §. praec. 40.*
ad I. litt. a) α) ibique HOMMEL. citat.

Verum tamen, cum notorie coram foro 25
domicilii defunctus ipse omni tempore citari
potuit

F

poruit, absque subtili illo momento (velut intuitu fori contractus) demum expectando, num scilicet diu aut breuiter, expeditionis gratia, nec ne, praesens moraretur, *vid. 5 praeced. §. 40. ad litt. a) et b)* heredes autem in omne ius defuncti succedant; *vid. dict. §. 40. verb. Quod heredes loco defuncti etc.* inde manifeste sequitur:

Ut in hoc altero casu *Ad II.* heredibus citatio, quoque absque discrimine breuis aut diutinae, qualificatae aut inqualificatae praesentiae, simul ac nempe quocumque modo praesentes sint in foro seu territorio iurisdictionis domicilii defuncti, rite insinuari conuentis queat; et si sic citati accipere nolunt citationem, tunc tanquam contumaces ac de fuga praesumptiue suspecti arresto detineri possint.

Et simul ac tantummodo prima citatio iis in persona rite insinuata est; inde litis iuris hodie in causa oritur pendentia, lisque perpetuatur. ZANGER. *de Exception. part. 2. cap. 13. n. 122.* SVENDENDOERFER. *ad FIBIG. pag. mib. 328. et pag. 330. n. 182.*
STRVV.

STRVV. *Exercit.* 46. *th.* 5. *n.* 3. A qua litis pendentia differt litigiosum; quippe in iudiciis realibus et in rem scriptis aequè quidem nuda citatione, — in personalibus contra non nisi litis contestatione, — litigiosum **S** oriri notum est. STEPHAN. *Commentar. ad Nouell.* 112. *n.* 3. STRYK. *Annotat. ad LAUTERBACH. Compend. ff. lib. 44. tit. 6. Licet sit realis.*

§. 42.

Posito autem casu, quo heredes ad fo- **10** rum seu locum domicilii defuncti corporaliter non accederent, vt ad citationem iis insinuandam ibi non reperiantur? tunc hic *Ad II.* ratione fori domicilii defuncti, eos absque discrimine, quin imo ad primum terminum **15** et per primam citationem, abentes in subsidium citari licet. BERGER. *Oecon. iur. lib. 4. tit. 4. th. 3. ita tamen vt absens in subsidium citari possit.* EIVSDEM *Supplement. E. D. F. part. 1. pag. 19. n. 2. iunct.* **20** CARPZOV. *part. 1. constit. 2. def. 27. et 28.*

Ratio differentiae, cur hic *Ad II.* in quaestione de foro domicilii defuncti, heres absens in subsidium, minus vero regulariter *Ad I.* in quaestione de foro contractus defuncti, **25** citari possit, in aprico est: Namque cum ipse defunctus ad forum contractus regulariter in **F 2** sub-

subsidium citari nequiret; *vid. supr. §. 40. litt. a) α)* *Et citatio subsidialis etc.* ergo nec heredes, locum defuncti tenentes, hic regulariter in subsidium citari possunt. Quae res
 5 secus se se habet in quaestione de foro domicilii defuncti; ubi ipse, consequenter et heres eius, omni momento, — quid quod? si copiam sui non exhibiturus forte excessisset, aut alioquin per fatum lateret,
 10 per Edictales, — citari poterat. Vid. BERTSCH. *Prompt. iur. Citatio edictalis n. 1. 2. 3.*

Sicut et ceterum palam est, quod talibus exceptis casibus, quibus ipse defunctus absens ad forum CONTRACTUS in subsidium et resp.
 15 edictaliter citari quibat (quosque exceptos *vid. post supr. §. 40. sub litt. a) α)* WERNHER. *Manual. ff. lib. 5. tit. 1. §. 15. Exceptio casu etc.* BRVNNEMANN. *Commentar. ad ff. lib. 5. tit. 1. ad L. 19. n. 16.*
 20 CARPZOV. *Process. tit. 3. art. 2. n. 22. 27. et 28.* BARTH. *Dissens. in prax. 784. n. 4.* — sed praecipue videatur hic loci ZANGER. *de Exception. part. 2. cap. 1. n. 179. 181. 188. 195. seq. --*) quod inquam
 25 talibus exceptis casibus pariter etiam heredes, defuncti locum tenentes, ad forum contractus eiusdem defuncti in subsidium et resp. edictaliter citari quire necessaria sit consequentia. —

§. 43.

Breuiter itaque repetendi gratia, quod inter casum, quo heredes *Ad I.* in foro contractus defuncti — aut quo *Ad II.* in foro domicilii defuncti conueniri debeant, potissimum habeatur discriminis, obserua illud 5 quod:

Ad I. Ratione fori contractus, in genere,

- 1) In loco contractus, recipiendae citationis causa, heredes in regula corporaliter praesentes esse oporteat; *10*
vid. supr. §. 39. et 40. litt. a) sub
α) iunct. litt. b)
- 2) Quod haec praesentia heredum in loco contractus morae et expeditionis alicuius esse debeat; *15*
vid. supr. §. 39. et 40. litt. a) sub β) iunct.
litt. b)
- 3) Et quod heredes ad forum contractus regulariter in subsidium citari nequeant; *20*
vid. supr. §. 40. litt. a) sub α) iunct.
litt. b)

Ad II. Ratione fori domicilii defuncti,

- 1) Quod hic heredes etiam quidem certo respectu praesentes esse necesse sit; *25*
vid. supr. §. 41. princip.
- 2) Sed

2) Sed quod eiusmodi praesentia partim
absque vlla, ad moram aut expeditio-
nem aliqualem, admitta restrictione
hic considerari possit; *vid. supr. §. 41.*
5 *in med.*

3) Et partim quod hic quin imo absque
discrimine in subsidium heredes ab-
sentes citari omnino queant; *vid.*
supr. §. 41.

10 Reliqua omnia, si animum accurate attende-
ris, clare tractata singula superioribus §. §.
suo quoquo loco reperies.

§. 44.

Postquam tandem hucusque omnia, quae
dicta digna fuere,

15 1) De transmissione fori defuncti
ad heredes,

2) De istius fori duratione in he-
redibus,

20 3) De ratione istud rite appli-
candi,

cum ceteris praemittendis et coniunctis dixi,
illustravi ac probavi; hancce meam nunc,
velut arcem fatis munitam, quietus prae in-
vidis

vidis oppugnatoribus, concludere possem
Tractationem.

Sed illud adhuc reliquum est, vt nihilo
minus bene fatear neque non ignorem, me
passim fatum esse, quibus hic vel ille carus 5
vtriusque iuris Doctor et quin imo Praxis
ipsa alicubi minus assentiat. Verum ta-
men assentari mihi audeo, de his saltem quae
dissentum forte alant, vt decet hominem ra-
tionalem, semper rationalissima, auctoritate 10
quoque Legum ac Peritorum suffulta, de-
legisse.

Si igitur non omnes oratione mea dele-
ctauerim vbique; singulus hinc sibi, quo de-
lectetur, depromere lubeat, aut si mauult 15
totam Tractationem per me reponat.

Ceterum amicis mihi humanisque sapien-
tibus Lectoribus -- et his praesertim, qui-
bus hos dicaui labores -- libenter fateor,
me minime (vt modo apparenter prae me 20
forte tulerim) vsque eo esse efflatum, vt
mihi imaginarer, ne ex parte quidem me
falli potuisse: Nihilo secius illud me semper
manet solamen, et Collegia quoque me
longe doctioribus repleta viris, Facultates 25
iuris ac Scabinatus, velut dissensus in
iure

iure manifeste aequae ac lugubriter testantur, errauisse, et, quod me attinet, in hoc praesenti tractato iuris argumento, non minus frequenti ac difficili, tanquam probum hominem pro conscientia, atque ut spero nihil unquam Rationi, apud tam multos alias in fidei syncretisticae vinculis genti, me scripsisse contrarium,

Ko 2285

VD 18

ULB Halle

3

005 713 404

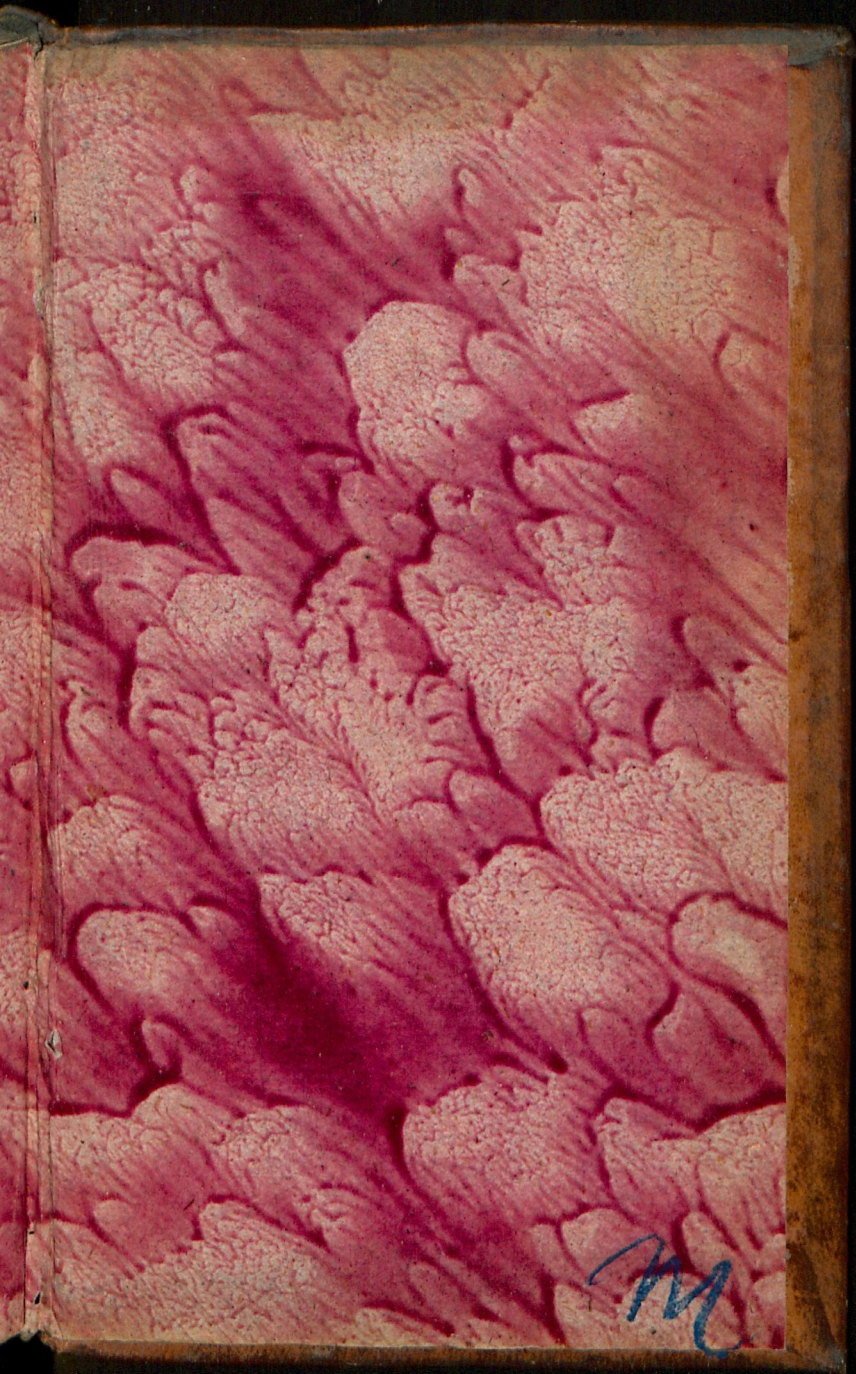

M

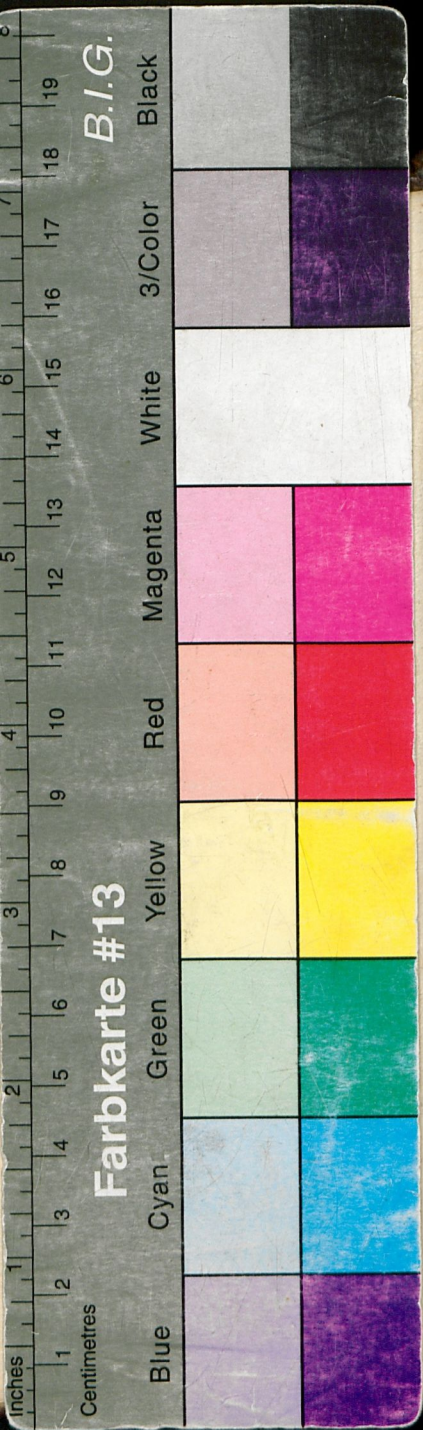

B.I.G.

Farbkarte #13

TRACTATIO
DE
FORO
HEREDVM
COMPETENTE

PRAXIN
DOGMATI
CONTRARIAM SOLIDE EVVLSVRA.
A
HENR. ELIA GOTTL. SCHWABE.

EDITIO II. VBIQVE AVCTIOR ET
EMENDATIO.

GISSAE ET LIPSIAE,
APVD IOANN. CHRIST. KRIEGER,
MDCCLXXXIV.